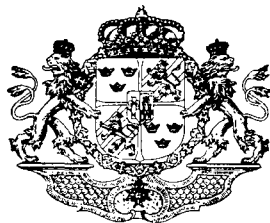

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1942

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1944

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[65 44]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdaniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

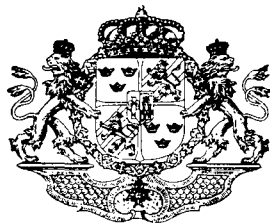
Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1942. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1942

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1942

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1944

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[65 44]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1942. Berättelsen ansluter sig i fråga om plan och uppställning till närmast föregående årsberättelse.

Stockholm den 28 april 1944.

Underdånigst

STIG SAHLIN.

A. LILIENBERG.

K.G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7
A. Bergverkens produktion	8
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	27
C. Arbetsgivare och personal	34
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	38
Fransk résumé	41
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1942	46
» 2 a. Järnmalms anrikning år 1942	56
» 2 b. Järnmalms brikettering och sintring år 1942	60
» 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar år 1942	61
» 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1942	62
» 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. samt erhållet skrot år 1942	63
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1942	64
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten år 1942	68
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1942	70
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1942	70

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7
A. La production des mines, des usines et des carrières	8
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	27
C. Patrons et personnel	34
D. Acquisition des gisements	38
Résumé en français	41
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1942	46
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre de concessions exploitées; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4—5: Roche et minerai réunis tirés, (col. 4) sous terre et (col. 5) à ciel ouvert; col. 6—8: Production (col. 6), valeur en couronnes (col. 7), dont de déchets (col. 8) de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 9—12: Pour cent, (col. 9) de fer, (col. 10) de phosphore, (col. 11) de soufre et (col. 12) de manganèse contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 13—14: Production de minerai propre à enrichir, (col. 13) quantité totale, (col. 14) dont de déchets.	
" 2 a. Enrichissement de minerais de fer, en 1942	56
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—9: Produit brut employé, (col. 4) mines, (col. 5) quantité totale, (col. 6) dont de déchets et pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre; col. 10—15: Produit tout fait, (col. 10) quantité totale, (col. 11) valeur en couronnes, (col. 12) dont de déchets et pour cent, (col. 13) de fer, (col. 14) de phosphore et (col. 15) de soufre.	
" 2 b. Production de briquettes et de sinters de minerai de fer, en 1942	60
Col. 1: Usines; col. 2: caractère des produits, (col. 3) nombre des heures de production, (col. 4) quantité et (col. 5) valeur en couronnes.	
" 3. Production de fer de fonte, éponge de fer et ferroalliages, en 1942	61
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 4. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1942	62
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 5. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1942	63
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1942	64
Col. 1: Mines; col. 2: Espèce du minerai; col. 3: Nombre de concessions exploitées; col. 4: Nombre des journées d'exploitation; col. 5—6: Roche et minerai réunis tirés, (col. 5) sous terre, (col. 6) à ciel ouvert; col. 7—9: Pro-	

duction et valeur de minerais directement utilisables: (col. 7) quantité totale, (col. 8) valeur en couronnes, (col. 9) dont de déchets; col. 10—18: Pour cent de métal etc. contenu dans les minerais, (col. 10) oxyde d'aluminium, (col. 11) graphite, (col. 12) fer, (col. 13) cuivre, (col. 14) manganèse, (col. 15) nickel, (col. 16) soufre, (col. 17) or, et (col. 18) argent; col. 19—20: Production des minerais propres à enrichir, (col. 19) quantité totale, (col. 20) dont de déchets.

Tabl. 7.	Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1942	68
	Col. 1: Produits; col. 2: Unité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8.	Houille extraite, en 1942	70
	Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9.	Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1942	70
	Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering år 1942 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft.*
- C. *Arbetsgivare och personal.*
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar.*

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans åtta första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av översikten nedan framgår, att bergshanteringen i dess helhet även under år 1942 haft att uppvisa gynnsamma siffror. Tillverkningarnas saluvärde, som efter 1932 oavbrutet ökat, steg sålunda under år 1942 ytterligare 13·0 %; härvid bör dock hänsyn tagas till den under året fortsatta prisstegringen. Arbetarantalet låg 2·9 % över 1941 års siffra. Då samtidigt totala antalet utgjorda arbetstimmar ökade med 6·0 %, steg medeltalet arbetstimmar per arbetare från 2 044 år 1941 till 2 107 år 1942.

Översikt av bergshanteringen år 1942.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	90	739	10 319	151 610	5 644	¹⁾ 177 610 452
Andra malmgruvor	35	332	2 711	34 375	1 115	53 927 975
Järnverk	65	5 672	40 317	416 366	63 001	835 333 129
Andra metallframställningsverk o. d.	6	406	1 516	38 355	1 900	71 664 120
Stenkolsgruvor	7	65	1 691	6 929	—	16 016 626
Stenindustriella anläggningar ..	492	832	9 280	48 091	5 473	67 883 525
Summa 1942	695	8 046	65 834	695 726	77 133	1 222 435 827
» 1941	678	7 599	63 999	654 798	341 888	1 081 851 976

¹⁾ Tillverkningarnas saluvärde överensstämmer ej med summan av värdesiffrorna i tab. 1, 2 a och 2 b, beroende bl. a. på att den förstnämnda siffran innefattar även andra tillverkningar än ovannämnda tabeller samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av tillverkningarnas saluvärde.

Bergshanteringens totala försäljningsvärde var år 1942 140·6 milj. kr. högre än 1941. Alla grupper visade ökning av produktionens försäljningsvärde. Störst var ökningen för järnverken med 89·4 milj. kr., därefter för stenindustriella anläggningar med 18·4 milj. kr., andra malmgruvor med 14·4 milj. kr. och andra metallframställningsverk med 12·4 milj. kr. Den största procentuella ökningen visade stenindustriella anläggningar med ej mindre än 37·1 %, men även andra malmgruvor och metallframställningsverk hade en procentuellt sett mycket betydande ökning.

Vad beträffar antalet arbetare, visa järngruvor lägre siffror än 1941, medan för samtliga övriga grupper större eller mindre ökning föreligger. — Effekten hos under året använda motorer för omedelbar drift var avsevärt större än under 1941. Den uppgivna effekten av för generatordrift använda motorer är lägre år 1942 än 1941, beroende på viss omläggning av redovisningen (se avd. B. Drivkraft).

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlet i 1925, 1926, 1931 och 1936 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen var 4·2 % lägre än 1941 års siffra och understeg 1937 års toppsiffra med 32·6 %. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 13, minskade exporten med omkring 0·9 milj. ton. Malmförbrukningen vid järnverken ökades samtidigt som malmlagens storlek minskades.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1871—1942.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1871—1880..	479	753 850	—	1931—1935..	232	5 250 904	86 578
1881—1890..	513	902 230	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 380
1891—1900..	339	1 905 646	—	1938.....	345	13 928 023	171 758
1901—1910..	313	4 094 417	—	1939.....	366	13 787 202	178 024
1911—1920..	319	6 312 281	—	1940.....	362	11 294 998	216 982
1921—1925..	270	6 584 408	—	1941.....	375	10 527 889	181 140
1926—1930..	272	9 099 934	100 486	1942.....	377	10 081 964	188 174

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, visade, som av följande tabell framgår, Stockholms, Jönköpings, Värmlands och Västmanlands län en ringa ökning i brytningskvantiteten. Minskningen av brytningen var störst i Norrbottens, Kopparbergs och Uppsala län.

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmerna jämför sid. 23.

Järnmalmproduktionen inom olika län åren 1940—1942.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1940		1941		1942	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	51 921	0·4	17 455	0·2	22 448	0·2
Uppsala län	194 453	1·7	215 300	2·1	185 705	1·8
Södermanlands län	86 584	0·8	107 623	1·0	107 122	1·1
Jönköpings län	55 270	0·5	162 873	1·6	178 175	1·8
Värmlands län	94 846	0·8	107 837	1·0	113 212	1·1
Örebro län	785 439	7·0	848 892	8·1	826 730	8·2
Västmanlands län	505 739	4·5	581 109	5·5	590 370	5·9
Kopparbergs län	2 741 595	24·3	2 930 298	27·8	2 880 417	28·6
Gävleborgs län	47 141	0·4	57 259	0·5	45 683	0·4
Norrbottens län	6 732 010	59·6	5 499 243	52·2	5 132 102	50·9
Hela riket	11 294 998	100·0	10 527 889	100·0	10 081 964	100·0

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1942.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
	Ton			Ton		värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
Stockholms län	83 180	—	0·0	41 267	49·6	—	—
Uppsala län	143 360	114 904	80·2	—	—	3 071	16·57
Södermanlands län	251 650	28 932	11·5	180 681	71·8	310	10·71
Jönköpings län	178 175	178 175	100·0	—	—	802	4·50
Värmlands län	200 102	18 756	9·4	145 225	72·6	285	15·19
Örebro län	1 141 465	676 043	59·2	207 573	18·2	9 804	13·87
Västmanlands län	1 034 820	361 390	34·9	513 861	49·7	4 545	12·52
Kopparbergs län	4 431 640	2 362 568	53·3	1 132 803	25·6	33 733	14·20
Gävleborgs län	121 586	2 022	1·7	89 285	73·4	82	18·55
Norrbottens län	5 516 600	4 865 280	88·2	185 582	3·4	71 796	14·74
Hela riket 1942	13 102 578	8 608 070	65·7	2 496 277	19·1	124 428	14·25
» » 1941	14 079 798	8 957 029	63·6	2 719 499	19·3	126 189	13·88

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Malmutbytet var 1942 något högre än föregående år med en måttlig ökning för den direkt användbara malmen och en obetydlig nedgång för anrikningsmalmen. Medelvärdet per ton malm visar, i likhet med vad som varit fallet åren närmast före den tillfälliga nedgången 1939, uppgång; trots höjningen ligger dock medelvärdet under 1938 års siffra. Uppgången härrör från höjda priser på den brutna malmen i så gott som

hela riket. Endast för malmkvantiteterna i Västmanlands, Södermanlands och Uppsala län föreligga sänkta priser.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 8 731 645 ton, hade 2 825 188 ton erhållits vid 42 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 1 087 678 ton vid 3 kombinerade verk samt 167 061 ton vid två våtmekaniska verk. År 1941 redovisades 3 173 633 ton erhållna vid magnetiska och 1 032 503 ton vid kombinerade verk samt 141 965 ton vid två våtmekaniska verk.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1942.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	2 694	78 315	104 252	—	185 261
Södermanlands län	—	26 962	1 970	—	28 932
Jönköpings län	178 175	—	—	—	178 175
Värmlands län	—	—	14 052	4 704	18 756
Örebro län	71 288	441 027	190 644	4 000	706 959
Västmanlands län	—	330 363	17 835	14 772	362 970
Kopparbergs län	85 605	310 754	1 438 852	540 042	2 375 253
Gävleborgs län	4 425	—	—	—	4 425
Norrbottnens län	95 328	—	268 597	4 506 989	4 870 914
Hela riket 1942	437 515	1 187 421	2 036 202	5 070 507	8 731 645
» » 1941	325 204	893 543	4 427 783	3 440 259	9 086 789

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1942.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	1 % eller däröver	
		0·006 %	0·04 %	0·1 %	0·7 %		
		intill 0·04 %	intill 0·1 %	intill 0·7 %	intill 1 %		
T o n							
Uppsala län	182 567	2 694	—	—	—	—	185 261
Södermanlands län	—	6 902	22 030	—	—	—	28 932
Jönköpings län	—	—	178 175	—	—	—	178 175
Värmlands län	—	18 756	—	—	—	—	18 756
Örebro län	147 799	520 563	38 597	—	—	—	706 959
Västmanlands län	73 879	162 862	126 229	—	—	—	362 970
Kopparbergs län	13 627	182 889	118 819	850 520	1 121 000	88 398	2 375 253
Gävleborgs län	—	4 425	—	—	—	—	4 425
Norrbottnens län	11 481	519 092	171 598	707 314	974 944	2 486 485	4 870 914
Hela riket 1942	429 353	1 418 183	655 448	1 557 834	2 095 944	2 574 883	8 731 645
” ” 1941	483 234	1 665 935	499 387	1 656 051	2 400 553	2 381 629	9 086 789

¹⁾ Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1942.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	104 252	81 009	185 261
Södermanlands län	—	26 962	1 970	28 932
Jönköpings län	—	—	178 175	178 175
Värmlands län	13 509	4 704	543	18 756
Örebro län	120 745	455 369	130 845	706 959
Västmanlands län	197 515	44 932	120 523	362 970
Kopparbergs län	244 765	1 895 281	235 207	2 375 253
Gävleborgs län	—	—	4 425	4 425
Norrbottnens län	144 244	3 481 357	1 245 313	4 870 914
Hela riket 1942	720 778	6 012 857	1 998 010	8 731 645
” ” 1941	690 547	6 087 717	2 308 525	1) 9 086 789

Malmbrytningen visar en allmän nedgång inom gruppen malm hållande 50—60 % järn. För Norrbottens län beror denna nedgång på att större delen av malmen från Kiirunavaara malmfält redovisas med en från 59·8 % till 60·6 % höjd järnhalt. Även för Grängesbergs exportfält föreligger en ökad brytning av malm med över 60 % järn. Minskningen av brytningen av malm med en järnhalt över 50 %, som utgör ett uttryck för den sjunkande järnhalten i den direkt användbara malmen, motsvaras av ökad brytning av malm med under 50 % järnhalt.

Från gruvorna erhöles under 1942 förutom direkt användbar malm även 2 465 045 ton anrikningssmalm. Därav härrörde 1 529 705 ton från 20 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 14 dylika verk. Dessutom utvanns vid ett av de ovannämnda kombinerade sovrings- och separeringsverken 795 ton anrikningssmalm. År 1941 utgjorde totalkvantiteten anrikningssmalm 2 948 450 ton, varav 1 646 809 ton erhöles genom magnetisk sovrings. Av anrikningsgodset framställes vid anrikningsverken järnmalmsslig, vilken delvis bearbetas till briketter eller sinter vid härför anlagda verk. Ävenledes tillverkas i viss omfattning sinter av krossad styckemalm²⁾; av den redovisade sinterkvantiteten ha sålunda 95 095 ton mot 18 570³⁾ ton år 1941 uppgivits vara av detta slag. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1938—1942.

Å r	S l i g		B r i k e t t e r		S i n t e r	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1938.....	1 261 031	16 179 245	42 698	1 098 078	922 880	17 339 591
1939.....	1 320 868	16 667 146	23 213	526 817	944 303	17 791 545
1940.....	1 354 468	19 945 629	18 482	493 746	1 033 797	22 984 040
1941.....	1 438 519	22 294 137	13 089	442 974	1 067 196	27 410 975
1942.....	1 350 319	21 395 077	10 298	350 132	1 073 658	29 845 028

¹⁾ Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

²⁾ På grund av ofullständig redovisning visa uppgifterna om av styckemalm tillverkad sinter för låga kvantiteter.

³⁾ Dessutom har sinter tillverkats vid ett verk, för vilket uppgift om kvantiteten av styckemalm tillverkad sinter ej lämnats.

Sligproduktionen, som de närmaste sju åren före 1941 mycket kraftigt ökats, minskade med 6·1 %. Sinterverken visade nionde året i följd högre siffra än någonsin tidigare; 1942 års siffra låg dock endast 0·6 % högre än 1941 års. Brikettering ägde under 1942 endast rum vid ett verk. Produktionen av briketter, som sedan 1938 varit i avtagande, sjönk ytterligare och utgjorde 1942 endast 24·1 % av 1938 års siffra. — Utöver ovan redovisad järnmalmsslig framställdes vid Malmberget 64 282 ton apatitslig med ett värde av 5 638 799 kr. och vid Grängesberg 15 113 ton apatitslig med ett värde av 756 708 kr. År 1941 tillverkades av nämnda två verk sammanlagt 31 116 ton apatitslig med ett värde av 1 211 104 kr.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1942.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt					
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	under 50 %	50 % till 60 %	in- 60 % till 70 %	in- 70 % och däröver	Summa	
Under 30 procent	209 390	—	13 490	54 475	—	67 965	
Fr. o. m. 30 intill 40 procent	1 411 669	313	64 253	542 311	—	606 877	
” ” ” 40 ” 50 ”	1 034 393	—	89 780	585 106	—	674 886	
” ” ” 60 ” 70 ”	723	—	—	591	—	591	
Summa 1942	2 656 175	313	167 523	1 182 483	—	1 350 319	
” 1941	3 068 528	—	207 995	1 073 901	156 623	1 438 519	

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 50·8 %. Utbytet vid den egentliga järnmalmsanrikningen utgjorde år 1941 46·9 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligens fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt) år 1942.

Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	0·7 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	413 111	336 359	108 806	260 346	231 697
					1 350 319

Järnmalmssligens svavelhalt år 1942.

Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	277 667	496 517	576 135
			1 350 319

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1942 följande resultat.

	Totalkvantitet malm Ton	Innehållen järnmängd Ton	Medelhalt, % 1942	1941
Direkt användbar malm	8 731 645	4 989 032	57·1	58·0
Slig	1 350 319	844 099	62·5	62·7
Summa 1942	10 081 964	5 833 131	57·9	—
” 1941	10 525 308	6 170 569	—	58·6

¹⁾ Dessutom 2 581 ton, för vilka analys saknas.

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1942 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka inhemsk och utländsk svavelkis i ungefär lika proportioner utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 59 682 ton med ett värde av 1 157 831 kr, medan kvantiteten för år 1941 utgjorde 68 125 ton. Vid det ena verket, som år 1941 av 14 456 ton purple-ore framställde 11 223 ton sinter, har 1942 års tillverkning av purple-ore gått direkt till avsalu. Vid det andra verket framställdes av 7 990 ton purple-ore 7 990 ton briketter (44 288 ton år 1941) med värdet 219 965 kr.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tabell en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord	Antal	Ton	I dagen	Antal	Ton	Totala	Samt-	Ton
	brutet berg och malm Ton	därmed syssel- satta ar- betare	per arbetare	brutet berg och malm Ton	därmed syssel- satta ar- betare	per arbetare	kvantiteten vunnen malm Ton	liga arbetare	per arbetare
1938....	10 986 312	4 279	2 567	10 937 965	824	13 274	13 928 023	10 340	1 347
1939....	11 071 671	4 268	2 594	13 566 348	918	14 778	13 787 202	10 278	1 341
1940....	10 364 476	4 195	2 471	10 930 991	740	14 772	11 294 998	9 745	1 159
1941....	10 711 474	4 394	2 438	11 201 358	950	11 791	10 527 889	10 252	1 027
1942....	9 932 256	4 055	2 449	9 423 318	889	10 600	10 081 964	9 961	1 012

Under redogörelseåret visar brytningskvantiteten per arbetare minskade medelsiffror i förhållande till 1941. Arbete under jord företer en obetydlig uppgång, under det att siffran för arbete i dagbrott är 10 % lägre än 1941 års siffra.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Under år 1942 har ej, som under tidigare år, någon upptagning av sjö- och myrsmalm ägt rum. Totala kvantiteten under redogörelseåret vunnen järnmalm uppgår till 10 081 964 ton med ett värde av 145 822 871 kr. Motsvarande siffror¹⁾ för 1941 voro resp. 10 527 907 ton och 148 483 772 kr.

Exporten av järnmalm under 1942 uppgick enligt handelsstatistiken till 8 547 920 ton styckemalm och slig med värdet 166 076 169 kr., samt 77 305 ton briketter och sinter med värdet 2 407 220 kr., medan exporten 1941 utgjorde 9 429 901 ton styckemalm och slig med värdet 169 197 432 kr samt 109 402 ton briketter och sinter med värdet 3 109 887 kr.

Tackjärn.

Inom järnhanteringen var sysselsättningen även under 1942 god. Flertalet viktigare tillverkningsgrenar uppvisa ökade produktionssiffror i jämförelse med närmast föregående år. I de fall, då någon tillbakagång inträffat, är minskningen i regel av relativt obetydlig omfattning.

Tackjärnsproduktionen ökades med 3·3 % till 737 691 ton och var väsentligt högre än något år under 1930-talet.

¹⁾ Inklusive sjö- och myrsmalm.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1942.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1938	667 909
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1939	644 038
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1940	745 127
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1941	714 382
1901—1910	547 837	1936—1940	658 445	1942	¹⁾ 737 691

Produktionen visade, såsom framgår av nedanstående tabell, en måttlig ökning för flertalet tackjärnssorter. Största ökningen föll på smidestackjärn och bessemertackjärn. För surt martintackjärn innebar produktionen 1942 en väsentlig minskning i förhållande till föregående år.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1940—1942 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1940	1941	1942
Smidestackjärn	37 105	14 870	34 529
Bessemertackjärn, för sur process	13 754	5 809	24 563
” ” basisk ”	184 159	202 955	213 037
Martintackjärn, för sur process	229 843	208 715	165 791
” ” basisk ”	190 746	182 542	194 724
Gjuttackjärn för aducering	6 247	6 352	4 422
” ” andra ändamål	71 242	81 922	89 110
därav: hematittackjärn	29 098	35 599	40 371
fosfortackjärn	42 144	46 323	48 739
Gjutgods, framställt direkt från masugn	12 031	11 217	11 515
Summa	745 127	714 382	¹⁾ 737 691

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 133 786 828 kr. eller i genomsnitt 181¹/₄ kr. per ton, vilket betyder en ökning med 18 kr. per ton i förhållande till 1941. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 212¹/₄ kr. per ton mot 192⁰/₀ kr. per ton år 1941.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1940—1942.

L ä n	1940		1941		1942	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	16 145	2·2	11 037	1·5	15 441	2·1
Uppsala län	12 263	1·6	3 116	0·4	3 631	0·5
Södermanlands län	97 590	13·1	87 574	12·3	83 223	11·3
Östergötlands län	10 086	1·4	7 416	1·0	9 715	1·3
Göteborgs och Bohus län ..	3 784	0·5	3 766	0·5	5 141	0·7
Älvsborgs län	245	0·0	364	0·1	196	0·0
Värmlands län	64 873	8·7	56 849	8·0	60 180	8·2
Örebro län	86 620	11·6	90 390	12·7	99 514	13·5
Västmanlands län	109 623	14·7	94 577	13·2	89 621	12·1
Kopparbergs län	241 020	32·4	260 174	36·4	270 172	36·6
Gävleborgs län	102 878	13·8	99 119	13·9	100 857	13·7
Hela riket	745 127	100·0	714 382	100·0	¹⁾ 737 691	100·0

¹⁾ Dessutom har vid ett metallframställningsverk erhållits 417 ton järn (gjuttackjärn) med ett värde av 60 000 kr.

Lokalt sett ökade produktionen i samtliga län utom Västmanlands, Södermanlands och Älvsborgs län. Absolut taget var ökningen störst i Kopparbergs län.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1938—1942.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		
			per masugn	blästartackjärn framställt med enbart		elektrotackjärn		
				träkol			koks	
		Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	
1938.....	54	14 625	12 283	271	45·35	31·11	146·19	35·14
1939.....	51	13 180	12 544	258	48·54	32·24	145·26	40·89
1940.....	52	14 910	14 245	287	49·68	33·08	146·09	41·62
1941.....	47	12 843	15 099	273	55·25	36·33	136·30	44·76
1942.....	51	13 446	14 347	264	54·42	35·31	128·26	42·34

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 73, voro under redogörelseåret 51 st., vilka fördelade sig på 30 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 264 dygn, var 3·3 % lägre än 1941. Medelsiffran för produktionen i koksmasugnar var något lägre än 1941. Medeltillverkningen för vanliga blästermasugnar, som under en följd av år visat oavbruten stegring, sjönk med 2·8 %, Även för elektriska masugnar redovisas minskad kvantitet per dygn och masugn. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tabell.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1940—1942.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsningstid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1940	1941	1942	1940	1941	1942	1940	1941	1942
Stockholms län	16 145	11 037	7 721	333	235	147	48·48	46·97	52·52
Uppsala län	11 833	2 496	2 949	341	67	96	34·85	37·25	30·72
Södermanlands län	48 795	43 787	41 612	246	229	228	198·35	191·63	182·51
Östergötlands län	10 086	7 416	9 715	328	219	316	30·75	33·86	30·74
Värmlands län	8 109	8 121	8 597	280	253	278	29·01	32·14	30·94
Örebro län	6 663	8 217	8 293	232	261	278	28·67	31·46	29·79
Västmanlands län	12 180	13 511	12 803	304	303	286	40·02	44·55	44·81
Kopparbergs län	30 128	28 908	27 017	333	313	280	90·51	92·26	97·32
Gävleborgs län	11 431	12 390	11 206	306	285	247	37·32	43·47	45·39
Hela riket	14 245	15 099	14 347	287	273	264	49·68	55·25	54·42

I efterföljande tabell är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen av vanligt blästertackjärn minskade även år 1942, under det att tillverkningen av såväl elektrotackjärn som kokstäckjärn visade ökning. För det sistnämnda är produktionen den högsta, som hittills förekommit.

Tackjärnsproduktionen åren 1940—1942 med fördelning på olika framställningssätt.

	1940			1941			1942		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton
Vanlig masugn	44	12 715	649 364	40	10 894	622 399	42	11 307	641 115
därav med enbart träkol .	37	10 691	353 679	32	8 627	313 404	31	8 606	303 843
" " koks	7	2 024	295 685	8	2 267	308 995	¹⁾ 11	2 604	333 993
" " träkol och koks i blandning	—	—	—	—	—	—	—	97	3 279
Elektrisk masugn	8	2 195	91 354	7	1 949	87 233	9	2 139	90 557
därav med enbart träkol .	5	1 400	48 767	4	979	33 831	²⁾ 7	1 426	48 475
" " koks och koksstybb i blandning	1	385	17 496	²⁾ 2	508	17 666	1	341	16 831
" " träkol och koks i blandning	2	410	25 091	³⁾ 1	462	35 736	1	372	25 251
Annan elektrisk ugn än masugn (med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb)	3	535	4 409	3	635	4 750	3	603	6 019
Summa		55, 15 445	745 127		50, 13 478	714 382		54, 14 049	737 691

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands, Örebro och Gävleborgs samt Uppsala län. Elektrotackjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Uppsala, Göteborgs och Bohus jämte Älvsborgs län.

Slutligen meddelas även en tabell för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet med fördelning på olika län.

Tackjärnets värde och avsättning år 1942 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	15 441	2 866 329	5 147	10 294	2 866 329
Uppsala län	3 631	745 898	—	3 282	672 608
Södermanlands län	83 223	13 199 500	5 095	77 734	13 071 000
Östergötlands län	9 715	2 136 716	475	1 448	422 945
Göteborgs och Bohus län ..	5 141	882 000	895	422	347 160
Älvsborgs län	196	39 300	—	—	—
Värmlands län	60 180	12 284 700	1 090	8 355	2 534 300
Örebro län	99 514	24 044 722	15 494	57 846	18 890 422
Västmanlands län	89 621	18 525 456	11 573	38 074	11 425 374
Kopparbergs län	270 172	36 398 970	2 242	4 423	1 590 140
Gävleborgs län	100 857	22 663 237	728	1 151	378 600
Hela riket 1942	737 691	133 786 828	42 739	203 029	52 198 878
" " 1941	714 382	116 600 543	53 107	194 159	47 480 411

¹⁾ Två av dessa masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

²⁾ En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

³⁾ Denna masugn har även använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

Av 1942 års totala tackjärnsproduktion ha 33,3 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 34,6 % år 1941. Av avsalutillverkningen av tackjärn var mindre än en femtedel avsedd för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 45 495 ton år 1942 mot 64 097 ton år 1941. Importen, som år 1941 utgjorde 73 059 ton, sjönk under redogörelseåret till 71 528 ton.

Ferrolegeringar.

Järnsvamp.

Produktionen av ferrolegeringar sjönk under år 1942 med 5,7 % i förhållande till föregående år och var den lägsta som förekommit sedan år 1933.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1938—1942 i ton.

Olika slag av ferrolegeringar	1938	1939	1940	1941	1942
Aluminiumjärn	—	—	—	—	6
Columbiumjärn	2	6	3	—	—
Fosforjärn	—	—	—	80	13
Kiseljärn	14 351	15 686	15 580	12 058	12 358
Kiselkalcium	—	—	16	38	—
Kiselkalciummanganjärn	—	—	135	—	—
Kiselkrom	—	—	—	1 273	—
Kiselmanganjärn	5 099	6 894	2 064	3 411	8 745
Kiselmetall	1 388	929	974	2 363	2 589
Kromjärn	19 282	18 954	14 177	11 067	5 205
Krommanganjärn	—	—	—	49	149
Krommetall	—	—	—	13	2
Manganjärn	2 406	2 326	6 056	3 451	1 477
Molybdenjärn	472	312	223	208	152
Nickeljärn	—	—	8	—	—
Spegeljärn	670	681	2 183	525	2 087
Titanjärn	—	1	14	95	70
Vanadinjärn	58	98	72	7	54
Volframjärn	1 942	1 477	579	450	175
Summa	45 670	47 364	42 084	35 088	33 082

Den förut i textavdelningen intagna tabellen över ferrolegeringarnas värde och försäljning har fr. o. m. 1941 överflyttats till tabellbilagan (Tab. 3).

Beträffande kromjärn, kiselmanganjärn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. — Vid ett ferrolegeringsverk har även framställts 44 ton natriumvolframat med ett värde av 587 000 kr.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 51 ugnar. Den redovisade sammanlagda drifttiden utgjorde 7 365 dygn (resp. 51 ugnar och 7 878 driftdygn år 1941).

Under året har i 2 ugnar under sammanlagt 730 dygn tillverkats 25 773 ton järnsvamp med ett värde av 4 542 471 kr., av vilka 8 113 ton ha angivits vara avsedda för export och 11 950 ton för försäljning inom landet. En mindre del av järnsvampen har framställts efter nyare metoder i en ugn vid ett verk i mellersta Sverige. Under 1941 framställdes i 2 ugnar 26 082 ton järnsvamp med värdet 4 031 968 kr.

Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall, som 1941 uppgick till 9 196 ton, ökade under år 1942 till 10 166 ton och utgjorde endast något mer än en tredjedel av 1939 års tillverkning. Av sammanställningen å sid. 19 framgår, att under året endast omkring hälften av de befintliga, brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1938—1942.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder		Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.	
1938	21 448	1 240	22 688	6 512 075	
1939	27 351	904	28 255	7 731 055	
1940	17 095	218	17 313	5 659 701	
1941	9 077	119	9 196	3 569 339	
1942	10 139	27	10 166	4 753 471	

Götmellanproduktionen år 1942 utgjorde med 1 233 545 ton den hittills högsta. Tillverkningen av elektrostål, som under senare tid befunnit sig i ett nästan ständigt stigande, ökade ytterligare. Även martin- och bessemergötmellan visade högre tillverkningsiffror än de närmast föregående åren.

Produktionen av götmellan åren 1938—1942.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstål-götmetall		Elektrostål-götmetall		Summa götmellan	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1938.....	117 554	12·1	627 807	64·6	414 0·0	226 246	23·3	972 021	169 450 453	
1939.....	114 957	10·0	742 869	64·5	480 0·0	293 608	25·5	1 151 914	209 192 259	
1940.....	97 249	8·5	727 006	63·5	545 0·0	320 264	28·0	1 145 064	273 393 297	
1941.....	103 299	9·0	714 814	61·8	348 0·0	337 936	29·2	1 156 397	293 992 827	
1942.....	128 013	10·4	760 997	61·7	449 0·0	344 086	27·9	1 233 545	331 742 290	

Av följande tvenne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 4).

Fördelning av bessemer- och martingötmellan efter olika infodringsmetoder åren 1940—1942.

Tillverkningar	1940		1941		1942	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
T o n						
Bessemergöt	6 517	90 732	4 082	99 217	15 089	112 924
Martingöt	216 077	503 729	207 030	500 794	192 823	561 425
Martingjutgods, skrotat	2 629	4 571	1 633	5 357	1 735	5 014
Summa	225 223	599 032	212 745	605 368	209 647	679 363
	824 255		818 113		889 010	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1940—1942.

Tillverkningar	1940		1941		1942	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
T o n						
Martingöt, sur	212 069	4 008	203 957	3 073	181 321	11 502
Martingjutgods, skrotat, surt....	2 629	—	1 633	—	1 735	—
Martingöt, basisk	82 958	420 771	84 419	416 375	120 717	440 708
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	246	4 325	167	5 190	1 547	3 467
Elektrostålgöt	166 749	139 143	174 510	148 405	203 559	124 799
Elektrostålgjutgods	8 434	5 938	8 936	6 085	8 401	7 327

Sedan 1929 har någon tillverkning av blåsstål eller oräckt brännstål ej bedrivits.

Vällmetall framställdes under 1942 vid sammanlagt 9 verk, götmetall vid 36. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats under samma år.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	37	1 289	29	56
Vallonhärdar	—	—	11	0
Skrotsmältningshärdar	1	5	—	100
Summa härdar	38	1 294	40	49

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	7	546	1	88
basiska	5	343	—	100
Martinugnar: sura	19	4 787	5	79
basiska	42	9 818	2	95
Brackelsbergsgugnar	1	9	—	100
Degelstålsugnar	2	340	2	50
Elektriska ugnar: ljusbåge-	42	8 626	6	88
induktions-	14	2 074	—	100
Summa ugnar	132	26 543	16	89

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 89 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshärdarna vid 49 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härdar.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 5 redovisas produktionen år 1942 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående

år har ej i tabellen medtagits värdet av manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Ifrågavarande värdeposter äro emellertid upptagna i texttabellen å sid. 21. Närmare specifikation av nämnda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1940—1942.*

Varuslag	1940			1941			1942		
	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.
	Ton	%		Ton	%		Ton	%	
Smitt järn av vällmetall	148	100.0	79	146	91.1	79	—	—	—
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	3 289	39.0	1 306	6 667	70.6	3 019	5 913	61.9	3 484
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ ...	29 222	13.3	27 681	29 325	11.4	31 788	28 356	9.7	34 695
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnen) och platinor, för avsalu....	52 863	13.8	17 032	66 748	22.2	24 019	59 274	17.0	21 887
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsavhugg)	261 515	17.6	111 625	239 657	20.7	113 721	261 956	12.9	127 647
Ihålligt borrhåll	7 182	81.4	4 780	6 367	83.6	4 292	2 705	58.7	2 342
Balkar	11 179	1.0	3 261	11 591	1.2	3 760	18 904	0.1	6 252
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	45 325	3.3	14 524	44 315	9.6	16 932	40 684	3.9	17 096
Järnvägsskenor m. m.	15 866	—	4 406	21 624	17.8	7 043	26 571	—	8 396
Skarvjärn och bottenplåtar	909	—	314	3 867	4.4	1 373	6 682	—	2 411
Axlar	775	17.4	350	1 052	0.3	490	3 356	10.0	1 805
Bandjärn och bandstål m. m.	44 669	16.2	20 211	48 684	16.6	24 277	58 021	11.4	34 821
Valstråd	115 509	20.6	42 949	103 742	22.8	43 151	116 221	9.6	47 996
Grov- och mediumplåt	82 529	5.3	46 920	91 026	14.7	44 321	85 823	1.9	41 050
Tunnplåt	84 335	5.0	49 116	92 498	8.0	57 813	92 674	3.9	59 931
Rör (inkl. ihålliga tubämnen)	65 487	37.9	47 962	68 551	41.4	51 402	65 858	30.1	56 778
Stångjärnsavhugg och skrot	326 675	0.0	33 152	332 185	0.0	37 456	310 024	0.0	40 368

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 5 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av göt-

¹⁾ Av ämnen ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnen.

metall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platiner och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i ovanstående tabell är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

Tabellen utvisar, att flertalet tillverkningar år 1942 redovisas med högre kvantiteter än året förut. För vissa tillverkningslag har minskning dock inträffat. Sålunda nedgick produktionen av vinkeljärn med 8·2 %, av ihåligt borrarstål med 57·5 %, av billets och platiner för avsalu med 11·2 %, av grov- och mediumplåt med 5·7 % och av rör med 3·9 %. Ökning redovisas för stångjärn med 9·3 %, balkar med 63·1 %, järnvägsskenor med 22·9 %, skarvjärn och bottenplåtar med 72·8 %, axlar med 219·0 % samt i övrigt för bandjärn med 19·2 %, valstråd med 12·0 % och tunnplåt med 0·2 %. För smitt järn och stål av götmetall förelåg en minskning med 3·3 % och för varmvalsat järn av vällmetall en minskning med 11·3 %. Tillverkningen av smitt järn av vällmetall var helt nedlagd under 1942. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1942 till 751 166 ton, medan kvantiteten år 1941 var 720 102 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 12·9 % år 1942 mot 23·2 % år 1941 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1940—1942.

	1940 Kronor	1941 Kronor	1942 Kronor
Smitt järn av vällmetall	78 800	71 000	—
Varmvalsat järn av vällmetall	1 121 808	2 863 427	3 254 081
Smitt järn och stål av götmetall	23 968 210	25 759 932	28 902 217
Varmvalsat järn och stål av götmetall	291 738 996	331 725 175	359 553 764
Därav: Ämnen	17 031 522	24 018 916	21 886 872
Grov- och mediumjärn	116 048 123	124 996 247	140 355 066
Finjärn	43 289 201	53 269 751	63 526 112
Plåt	72 647 814	90 457 398	79 652 334
Rör (inkl. ihåliga tubämnen)	42 722 336	38 982 863	54 133 380
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	316 907 814	360 419 534	391 710 062
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	4 653 160	5 924 677	9 451 575
Manufakturvaror av järn och stål	103 055 434	114 459 978	138 549 456
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	146 832 545	160 525 493	164 835 051
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	254 541 139	280 910 148	312 836 082

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 704·5

milj. kr. mot 641·3 milj. 1941 och 571·4 milj. 1940, i vilka värdesiffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 5, ej ingår. Såsom framgår av tablån, förelåg ökning av försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av manufakturvaror och verkstadsprodukter, varvid ökningen var kraftigast ifråga om förstnämnda tillverkningar.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1942 till 136 849 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 9 421 878 kr. jämte 1 656 796 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 16 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, behandlades under redogörelseåret 1 745 268 ton rågods (varav en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) med ett värde i den framställda sligen av 44 330 918 kr. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 94 539 timmar.

Under senare år har ifrågavarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av följande sammanställning.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1938—1942 i ton.

	1938	1939	1940	1941	1942
Guldmalm	260 540	242 280	229 291	188 448	211 525
Silver- och blymalm	13 535	14 195	15 055	15 828	14 058
Kopparmalm	15 191	16 434	17 784	33 319	54 986
Manganmalm	6 079	6 085	4 600	13 928	24 242
Zinkmalm	65 833	63 826	55 123	61 381	60 988
Volframmalm	198	178	219	303	379
Krommalm	—	—	—	—	80
Svavelkis	186 390	191 737	194 215	226 847	302 276
Grafitmalm	192	549	153	205	174
Magnetkis	—	—	—	60	435
Nickelmalm	—	—	—	4 991	19 728
Andalusit	—	—	—	7 169	9 092

Brytningskvantiteten för guldmalm steg med 12·2 %. Av nedanstående tablå över metallinnehållet i malmen framgår, att guldquantiteten i de brutna malmen steg med 14·9 %. Den brutna kvantiteten svavelkis steg under året ytterligare och låg 33·3 % högre än 1941 års siffra. Brytningen av kopparmalm, som sedan 1933 år från år stigit, var mer än tre gånger så hög som år 1939. Zinkmalmssiffran var ungefär densamma som år 1941.

Fördelningen av 1942 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmen värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	52 351	¹⁾ 7 680 000	159 174	¹⁾ 16 000 000	211 525	23 680 000
Silver- och blymalm	80	7 000	13 978	3 529 016	14 058	3 536 016
Kopparmalm	—	—	54 986	²⁾ 11 475 006	54 986	11 475 006
Manganmalm	16 017	430 436	³⁾ 8 225	200 244	24 242	630 680
Zinkmalm	—	—	60 988	7 090 316	60 988	7 090 316
Volframmalm	—	—	379	1 865 635	379	1 865 635
Krommalm	80	¹⁾ 50 000	—	—	80	50 000
Svavelkis	38 926	441 032	263 350	4 153 701	302 276	4 594 733
Grafitmalm	140	15 400	34	17 000	174	32 400
Magnetkis	435	4 350	—	—	435	4 350
Nickelmalm	19 728	¹⁾ 545 000	—	—	19 728	545 000
Andalusit	9 092	248 660	—	—	9 092	248 660

¹⁾ Uppskattat värde. — ²⁾ Delvis uppskattat värde. — ³⁾ Därav 7 610 ton mangankalk med ett värde av 68 490 kr.

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvär-
diga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående
kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Koppar ton	Mangan ton	Volfram ton	Krom ton	Zink ton	Bly ton	Svavel ton	Grafit ton	Nickel ton
I direkt använd- bar malm . . .	1 606	3 986	1 692	2 391	—	23	—	20	13 897	39	377
» slig	3 838	41 986	16 364	1 246	160	—	33 129	9 474	132 474	22	—
Summa 1942	5 444	45 922	18 056	3 637	160	23	33 129	9 494	146 371	61	377
» 1941	4 736	38 739	13 390	2 670	137	—	33 067	10 031	110 566	69	101

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom
svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll
av 56 365 ton. Vidare tillkomma 264 ton järn i manganmalmssligen från
Långban samt 496 ton i övriga malmer och sliger. Framför allt må dock
erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer
(med tillsammans 3 637 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen
brytas järnmalmer med stundom mycket betydande manganhalt. Produktionen
av dylika malmer uppgick under 1942 enligt tab. 1 och 2, i vilka manganhalterna
för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats,
till 530 693 ton direkt användbar malm och 71 585 ton slig, tillsammans inne-
hållande 27 388 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet
i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 31 025 ton.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under
år 1942 utfördes 72 845 ton med ett värde av 9 277 332 kr. mot 45 460 ton året
förut. Utförseln av silver- och blymalm avtog med mer än hälften från 1941
och utgjorde 8 862 ton med värdet 2 438 716 kr. mot 20 942 ton år 1941.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller ut-
göra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken andra metall-

Tillverkningen vid bergverken av andra metaller m. m. än järn åren 1940—1942.

Tillverkningar	1940	1941	1 9 4 2			
	Hela tillverkningen		Hela tillverkningen		Därav ur	
					skrot	utländskt råmaterial
	Kilogram		Kilogram	Kronor	K i l o g r a m	
Guld	6 500	5 950	5 501	25 511 988	1	—
Silver	23 707	23 682	30 663	2 084 164	553	131
Koppar: elektrolyt-	10 134 320	12 128 100	16 097 820	24 645 119	1 321 280	84 580
raffinad	2 681 072	1 340 056	438 998	680 447	68 914	185 000
Cementkoppar, för avsalu .	752 686	367 223	531 794	523 977	—	180 000
Aluminium och alumi- niumlegeringar	2 264 878	1 588 663	1 543 803	5 414 485	249 682	210 000
Koboltskärsten	—	—	875 320	194 830	—	—
Kviksilver	—	2 030	380	13 201	—	—
Verkbly	—	—	140 000	85 000	—	—
Raffinadbly	—	—	90 417	63 292	—	—
Svavel ¹⁾	18 160 510	9 059 630	8 962 210	1 793 251	—	—
Nickel	—	—	2 500	30 000	—	—

¹⁾ Häri ingår även vid skifferoljeverken framställt svavel.

framställningsverk o. d. inräknade företagen och ha förut ingått i tabell 5 i tabellbilagan. Angående den totala tillverkningen oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Den framställda guldkvantiteten var 7·5 % lägre än 1941 års siffra. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen var den största, som uppnåts. Kopparproduktionen var den hittills högsta och 22·8 % högre än 1941. Produktionen av aluminium var 2·8 % lägre än år 1941. I sistnämnda produktion ingick 1942 för första gången aluminium, framställd ur inhemsk aluminiumoxid. Ur inhemsk blyslig framställdes bl. a. 90 ton raffinadbly.

Vid ett elektrokemiskt industriföretag framställdes år 1942 även 7 ton fosforkoppar med ett värde av 19 994 kr.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1942 en kvantitet av 582 282 ton, vilket innebär ökning med 4·6 % i förhållande till 1941. Av denna kvantitet brötos 96 786 ton med ett värde av 3 955 643 kr. vid 76 smågruvor av enskilda mindre företagare.

Produktionen av eldfast lera, som under åren 1940 och 1941 i förhållande till närmast föregående år varit relativt låg, ökade och var endast 18·2 % lägre än 1939 års siffra. För klinkerlera steg produktionen med 80·9 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1938—1942 i ton.

Å r	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
1938.....	431 030	239 625	95 074	96 331	118 409	35 902
1939.....	443 695	242 733	94 683	106 279	138 953	39 415
1940.....	498 107	293 784	106 518	97 805	111 917	24 937
1941.....	556 690	371 031	73 377	112 282	83 619	20 454
1942.....	582 282	412 341	70 381	99 560	113 615	37 008

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen under jord av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde 1942 enligt sammanställningen nedan¹⁾ 727 ton mot 828 ton 1941 och 968 ton 1940.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera under jord	Antal arbetare under jord	Ton per arbetare
	Ton		
1941	797 832	963	828
1942	870 600	1 198	727

¹⁾ Om av vissa smärre företagare bedriven provisorisk brytning frånräknas, uppgick antalet ton per arbetare år 1942 till 969.

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde ökade år 1942 med 37 %. Arbetarantalet ökade med 27 %, under det att antalet arbetstimmar ökade med 68 %. Gatstensproduktionen sjönk från 178 135 till 95 759 ton eller med 46 %. Därvid minskade tillverkningen av storgatsten med 58 %, under det att smågatstensproduktionen minskade med 44 %. Exporten av gatsten uppgick till 6 016 ton mot 25 036 ton år 1941 och 23 192 ton år 1940. Kantstensproduktionen ökade under året med 24 %. Tillverkningen av byggnadssten steg med mer än hälften, varvid den största ökningen föll på mindre bearbetad sten. Makadamtillverkningen minskade med mer än 20 %. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter steg med 52 % och sjönk av svarta och gröna graniter med 247 %. Totala blockstensexporten sjönk från 38 105 ton år 1941 till 15 529 ton år 1942. Värdesiffran för arbeten av kalksten och dolomit var 387 % högre än 1941 och av marmorarbeten 688 % högre än föregående års siffra. Avsaluproduktionen av omalen fältspat minskade med 286 % och ökade av omalen kvarts med 92 %.

Vid kalkbruken har under år 1942, vad den osläckta kalken beträffar, produktionen ökat med 140 % till 5 691 325 hl; ökningen är därvid störst för den kontinuerligt brända kalken. Bränd dolomit uppvisar en ökning med 133 %. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 249 255 ton jämte 5 067 ton mjölkalk och 72 004 ton kalkstensmjöl; motsvarande siffror år 1941 voro resp. 241 087, 6 563 och 63 151 ton. För periodisk bränning användes under redogörelseåret 504 fältugnar, kalkfyrar och jordugnar samt för kontinuerlig bränning 71 schaktugnar och 4 ringugnar jämte 1 roterande brännugn och 8 dolomitugnar. Uppgifterna om ugnarna avse liksom produktionsuppgifterna ovan framställningen vid de egentliga kalkbruken. För industriens eget behov brännes kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker, kopparverk samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa — 1 918 936 hl mot 1 626 834 hl år 1941 — ha i not 2 till tab. 7 skilts ut ur totalkvantiteten. Vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt vid kopparverken redovisades 29 schaktugnar och 4 ringugnar, vid sockerbruken 22 schaktugnar.

Vid framställning av olja ur alunskiffer användes 802 954 ton alunskiffer, varur erhöles 33 ton smörjoljor, 13 582 ton pannbrännoljor, 5 483 ton motorbrännoljor, 38 ton bensin, 97 ton beck och emulsion samt 17 ton asfalt. För användning vid tillverkningen av superfosfat har ur malm från Gällivare, Kiirunavaara och Luossavaara malmfält framställts 64 282 ton och i Grängesbergs sovringsverk 15 113 ton apatitslig.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas alltjämt uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande: alunskiffer 1 106 589 ton (därav 303 635 ton till bränsle), sandsten 37 729 ton, lerskiffer 1 694 ton, flinta 1 180 ton, kalksten 2 675 906 ton (därav 130 290 ton kalkmargel, använd för cementfabrikation samt 5 185 ton foderkalk), kvartsit 200 403 ton, krita 20 547 ton samt kiselgur 9 215 kubikmeter.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 26.

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvís år 1942.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Täljsten	Skiffer
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten och krossad sten	Arbetad sten	Arbetad sten, alla slag	
Stockholms stad	—	—	43 200	—	2 000	—	—
Stockholms län	24 220	3 800	223 046	—	30 581	—	—
Uppsala län	—	5 400	31 507	—	3 635	—	—
Södermanlands län	22	—	84 560	—	8 900	—	—
Östergötlands län	9 950	17 619	124 713	—	24 298	—	2 350
Jönköpings län	16 264	5 134	146 031	20 530	282 712	—	—
Kronobergs län	24	—	142 938	3 833	675 996	—	—
Kalmar län	6 586	103 225	1 059 510	1 235	1 765 684	—	—
Blekinge län	55 590	154 574	346 940	72 204	527 592	—	—
Kristianstads län	101 428	66 368	481 575	17 903	308 727	—	—
Malmöhus län	293 611	—	274 930	—	76 920	—	—
Hallands län	51 453	63 516	273 660	—	10 850	—	—
Göteborgs och Bohus län ..	199 744	1 455 741	1 417 800	—	231 150	—	—
Älvsborgs län	19 176	4 454	281 266	—	67 725	—	—
Skaraborgs län	1 200	31 160	272 209	—	91 425	—	—
Värmlands län	1 450	27 580	159 375	—	11 760	—	5 458
Örebro län	—	—	62 510	—	7 113	—	197 320
Västmanlands län	26	—	37 160	—	16 480	—	10 280
Kopparbergs län	13 460	12 397	120 484	—	670	—	—
Gävleborgs län	50	—	70 237	—	3 475	—	—
Västernorrlands län	3 000	1 400	97 507	—	—	—	—
Jämtlands län	2 646	—	8 655	—	3 000	769 700	—
Västerbottens län	—	—	15 330	—	—	—	—
Norrbottens län	4 274	—	29 272	—	—	—	—
Hela riket 1942	804 174	1 952 368	5 804 415	115 705	4 150 693	769 700	215 408
» » 1941	967 218	4 021 134	4 583 475	122 001	3 598 513	849 800	205 035

L ä n	Sandsten, kvart- sit och flinta		Kalksten, dolomit och marmor				Fält- spat	Kvarts
	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag	Råsten o. krossad sten	Kalk- stens- mjöl	Arbeten av		Omalen	
					Kalksten och dolomit	Marmor		
					Ton	Kronor		
Stockholms stad	—	550	—	—	51 600	202 693	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	56 768	285 917	1 358	156
Uppsala län	—	—	—	—	—	5 200	—	—
Södermanlands län	—	—	193 321	—	29 500	1 384 868	—	48
Östergötlands län	21 301	24 680	4 710	—	257 924	921 388	1 503	2 212
Jönköpings län	—	—	—	—	2 073	6 969	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	74 700	—	4
Kalmar län	154	5 600	19 326	—	104 044	—	—	—
Gotlands län	—	209 610	636 483	145	29 754	46 400	—	—
Blekinge län	—	—	—	1 600	—	—	76	173
Kristianstads län	291	15 768	238	50 347	30 856	4 728	—	—
Malmöhus län	177 506	27 856	254 920	28 571	35 991	484 345	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	127	1 514
Göteborgs och Bohus län ..	—	—	—	—	—	270 060	321	7 066
Älvsborgs län	26 781	—	159	—	—	24 170	222	49 467
Skaraborgs län	402	5 000	150 448	—	323 073	9 424	—	—
Värmlands län	—	—	28 402	—	—	24 500	—	2 206
Örebro län	3 065	—	78 204	1 996	485 302	616 350	63	596
Västmanlands län	—	—	9 403	—	1 015	27 386	7 595	1 727
Kopparbergs län	76	14 428	55 988	4 275	1 000	6 500	—	5 871
Gävleborgs län	777	3 400	4 022	—	326	31 845	—	2 135
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	19 463	—	4 683
Jämtlands län	—	—	7 190	—	326 000	—	—	—
Västerbottens län	—	—	—	—	—	4 764	—	26
Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	360	5 339
Hela riket 1942	230 353	306 892	1 442 814	86 934	1 735 226	4 451 676	11 625	83 223
» » 1941	249 806	226 608	1 282 481	83 023	1 250 856	2 637 243	16 272	76 208

B) Råmaterial och bränsle samt drivkraft.**Råmaterial och bränsle.**

I tabellen å sid. 29 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1942, och äro här under rubrikerna tackjärn (elektrotackjärn i annan ugn) och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka konsumerats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Sälunda har, vad först tackjärnstillverkningen beträffar, totalförbrukningen av råvaror ökat i ungefär samma grad som produktionen av tackjärn. Ökningen faller på styckemalm och sinter medan förbrukningen av slig och briketter visar oförändrad resp. minskad kvantitet. Fördelningen av viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm.....	27 955	46 808	63 594
Slig	2 464	1 885	27 822
Briketter	—	—	10 023
Sinter	114 420	502 890	403 189
Manganmalm: inhemsk	280	—	610
utländsk	—	—	10

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 2 ton svenskt och 22 ton utländskt kokstäckjärn, 2 196 ton gjutjärnsskrot samt 4 066 ton eget smidesskrot. För samma tillverkning användes även 95 ton kiseljärn, 24 ton kisel-manganjärn, 18 ton manganjärn samt redovisade 6 ton andra ferrolegeringar, vilka utgjordes av fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen redovisade slagg-kvantiteten voro 1 250 ton manganslagg, som använts i elektromasugn.

Vid ferrolegeringsverken minskade tillverkningen samtidigt som den totala malmförbrukningen undergick en väsentlig ökning. Flertalet malmsorter uppgav dock lägre förbrukningssiffror än föregående år och ökning förelåg endast för inhemska manganmalmer, av vilka förbrukningen fyradubblades. I de redovisade malmkvantiteterna ingår slig med 1 003 ton i krommalm, 34 ton i inhemsk manganmalm och 185 ton i molybdenmalm. Redovisade 195 ton andra malmer utgjordes av 3 ton vanadinmalm, 27 ton vanadinsyra, 7 ton andalusit, 10 ton bauxit, 130 ton titanmalm och 18 ton titandioxid. Av den till 23 757 ton uppgående förbrukningen av slagg utgjordes 20 202 ton av kromslag, 606 ton av volframslag, 112 ton av vanadinslag och 1 871 ton av manganslag. Utöver i tabellen upptagna råmaterial ha redovisats bl. a. 126 ton aluminium, 6 ton aluminiumskrot, 5 ton kopparskrot, 14 ton klorater, 5 ton salpeter samt 2 ton soda.

Götmetallproduktionen ökade även under år 1942, varvid den under de två närmast föregående åren pågående förskjutningen i förbrukningen av tackjärn och skrot avbröts. Den senare steg nämligen år 1942 mer än den förra genom en ökning av konsumtionen av såväl eget som köpt kvalitetsskrot. Ävenledes ökade förbrukningen av direkt importerat skrot. Förbrukningen av koks-tackjärn minskade något under det att förbrukningen av elektrotackjärn visade en stark ökning. Järnsvampförbrukningen sjönk och uppgick år 1942 till 19 996 ton svensk järnsvamp. Förbrukningen av ferrolegeringar minskades.

De 553 ton legeringar, som i tabellen ej specificerats, utgjorde: 65 ton fosforjárn, 3 ton svaveljárn, 2 ton kalciummolybden, 193 ton kisel, 17 ton kisel-spegeljárn, 2 ton kiseltitanjárn, 45 ton kiselaluminium-manganjárn, 5 ton kiselkalcium, 17 ton krommanganjárn, 73 ton molybdenjárn, 56 ton titanjárn och 75 ton vanadinjárn. Förutom i tabellen upptagna råmaterial har för göttillverkningen redovisats förbrukning av bl. a. 133 ton aluminium, 7 ton bly, 34 ton kobolt, 16 ton koppar, 542 ton nickel, 4 ton nickelsulfat, 194 ton vanadintackjárn, 250 ton manganskrot samt 61 ton vanadinslagg.

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål nr 27 930 ton sur martingöt. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförs 2 011 ton stål i flytande tillstånd.

Den ökade produktionen av vällmetall har medfört en motsvarande ökning av tackjärnsförbrukningen. — Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. — Järnverkens förbrukning av tackjárn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutgods är icke här medräknad, enär denna förbrukning redovisas i den allmänna industriberättelsen.

Metallframställningsverkens totala malmförbrukning har ökat obetydligt från 333 011 ton år 1941 till 334 223 ton år 1942. Sistnämnda kvantitet utgjordes av: 33 179 ton guldmalm och 157 209 ton guldmalmsslig (även hållande silver, koppar, arsenik m. m.), 723 ton inhemsk silvermalm, 1 330 ton inhemsk blyslig, 51 536 ton inhemsk och 466 ton utländsk kopparmalmsslig, 15 192 ton inhemsk och 1 294 ton utländsk nickelmalm samt 442 ton inhemsk nickelmalmsslig, 2 082 ton inhemsk och 403 ton utländsk aluminiumoxid, 3 673 ton bauxit och 4 800 ton inhemsk andalusit, 2 223 ton inhemsk och 1 454 ton utländsk svavelkis, 37 ton inhemsk (syntetisk) och 187 ton utländsk kryolit, 31 819 ton kisbränder ur inhemsk och 26 174 ton ur utländsk svavelkis. Utöver tabellens siffror ha metallframställningsverken redovisat förbrukning av 182 ton cementkoppar, 215 ton blisterkoppar, 1 896 ton kopparskrot, 260 ton aluminiumskrot, 20 ton kisel, 3 ton magnesium, 36 ton zinkoxid, 6 395 ton salt och 1 060 ton soda.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel: svartoljor 139 095 kg, spindel- och batchingoljor 8 356 kg, transformatoroljor 86 764 kg, maskinoljor 433 003 kg, motor- och biloljor 104 211 kg, cylinderoljor 83 583 kg, borr- och gängoljor 46 723 kg, övriga smörjoljor och ersättningssmörj-oljor 222 398 kg samt fasta smörjmedel (fett) 529 512 kg. Förbrukningen av flotationsreagenser redovisades med bl. a. 172 896 kg pine-oil, 534 646 kg olein, 507 073 kg xantat, 499 113 kg soda och vattenglas, 3 219 203 kg kalk, 1 161 888 kg svavelsyra, 381 465 kg koppar- och zinksulfat samt 15 712 kg bikromat.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1942 lämnas i tabellerna å sid. 30 och 31. Tabellen å sid. 31 över träkolsförbrukningen är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. Att kvantitetssiffrorna i de båda tabellerna ej överensstämmer, beror dels på olika beräkningssätt från uppgiftslämnarnas sida (t. ex. med resp. utan avstybbning), dels på att i sistnämnda tabell äro inräknade vissa kvantiteter träkol, förbrukade för tillverkning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänförs till bergverk, vilka kvantiteter jämte andra bränslemedel, som åtgått för dylik tillverkning vid anläggningar av denna kategori, även äro redovisade under rubrikerna tackjárn (elektrotackjárn i annan ugn) och götmetall i tabellen å sid. 31 (jämför vad å sid. 27 sagts angående råmaterial). Att märka är, att de redovisade värdena för förbrukade träkol gälla förbrukningsplatsen, varför i värdena ingå frakt och inköpskostnader m. m.

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1942. Ton.

Förbrukade varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	väll-metall	göt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller o. d.	Summa
Järnmalm	138 357	82	—	29 386	—	—	167 825
Järnmalmsslig	32 171	232	—	924	—	4 30 627	63 954
Briketter (av slig)	10 023	—	—	39	—	—	10 062
Sinter (av slig)	1 020 499	—	22	3 12	—	4 8 000	1 028 533
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	7 928	—	136	—	—	8 064
manganmalm: inhemsk	890	42 634	—	16	—	—	43 540
utländsk	10	1 694	—	—	—	—	1 704
molybdenmalm	—	185	—	—	—	—	185
volframalm	—	294	—	16	—	—	310
andra malmer o. d.	—	195	—	62	—	334 223	334 480
Tackjärn: träkols-	100	—	11 341	315 628	132	—	327 201
därav elektro-	—	—	101	82 591	—	—	82 692
koks-	261	—	—	320 851	—	—	321 112
därav utländskt	22	—	—	26 789	—	—	26 811
Gjutjärnsskrot	4 356	3	50	28 820	—	—	33 229
Smidesskrot:							
eget	4 251	68	174	373 207	79	—	377 779
köpt: kvalitets-	—	—	—	87 211	—	—	87 211
ordinärt	180	4 823	—	214 726	1 330	1 454	222 513
därav direkt import.	—	—	—	18 201	—	—	18 201
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	—	19	—	119	—	—	138
" , över 15 % "	103	176	—	3 658	—	—	3 937
kisel-manganjärn	27	—	—	5 403	—	—	5 430
kromjärn, högst 1 % kol	—	—	—	2 828	—	166	2 994
" , över 1 % "	—	500	—	1 063	—	—	1 563
mangan- och spegeljärn	21	—	—	4 394	—	—	4 415
volframjärn	—	—	—	207	—	—	207
andra ferrolegeringar	6	1	—	553	—	—	560
Slagg	8 816	23 757	—	749	—	—	33 322
Kalksten	114 728	1 617	—	24 767	529	15 544	157 185
Kalk, bränd	1 091	4 606	—	41 374	4	123	47 198
Dolomit: rå	—	—	—	20 001	7	—	20 008
bränd	70	9 758	—	14 845	—	—	24 673
Kvarts	857	32 313	35	24 411	1 945	20 746	80 307
Sandsten	—	—	40	8 271	3 672	—	11 983
Flusspat	1	19	—	1 350	49	374	1 793
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel ..	21	2) —	—	9 010	159	850	10 040
Magnesitregel	47	101	—	1 778	108	1 360	3 394
Krommagnesitregel	5	—	—	1 357	79	—	1 441
Chamottetegel och -skrot	2 615	178	17	11 884	3 701	5 674	24 069
Sintermagnesit och magnesitmjöl ..	16	22	—	503	55	—	596
Eldfast lera	218	—	4	4 539	656	—	5 417
Kolektroder	255	1 018	—	94	—	141	1 508
Grafit elektroder	7	5	—	889	—	4	905
Elektrodmassa	709	2 055	—	1 050	—	7) 1 314	5 128

1) Därav 7 845 ton mangankalk. — 2) För 1941 ändras siffran från 43 220 ton till 0 ton. —

3) Dessutom 330 ton valssinter. — 4) För järnsvampframställning. — 5) Därav 2 354 ton för järnsvampframställning. — 6) Därav 5 249 ton för järnsvampframställning. — 7) Därav 14 ton för järnsvampframställning.

Bränsleförbrukningen vid bergverken år 1942.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid							
		järngruvor		andra malm- gruvor	järnverk	andra metall- fram- ställn.- verk o. d.	sten- kols- gruvor	stenindu- striella anlägg- ningar	Summa
		totalt	därav för brikette- ring och sintring						
Stenkol (inkl. stybb o. briketter).....	ton	2 956	1 129	6 012	214 802	42 713	4 983	7 886	279 352
Koks	»	380	35	36	330 777	11 883	—	9 809	352 885
Koksstybb	»	58 333	58 333	—	17 387	—	—	—	75 720
Träkol	hl	25 511	55	1 836	18 190 996	7 117	27	60 461	18 285 948
Träkolstybb	»	781 640	781 640	—	20 790	—	—	—	802 430
Bilkol	»	46 541	—	28 196	57 297	8 254	—	50 458	190 746
Torv	ton	—	—	2 370	16 242	304	—	5 994	24 910
Ved i större stycken (kastved)	m ³	61 400	21	45 200	1 309 925	35 831	29 467	414 169	1 895 992
Ribb och trätugg m. m.	»	25 272	19 469	2 880	1 197 722	600	—	33 866	1 260 340
Bilved	»	2 184	—	15 453	4 570	60	520	12 353	35 142
Bensin:									
för bil- o. traktor-drift	ton	3	—	2	2	—	—	4	11
» stationära motorer	»	—	—	—	—	—	—	2	2
» andra ändamål	»	1	—	1	7	4	—	2	15
Motor- o. pannbrännolja:									
för bil- o. traktor-drift	»	38	—	25	10	—	9	34	116
» stationära motorer	»	1	—	1	—	—	2	6	10
» andra ändamål	»	7	—	4	112	121	—	2	246
Fotogen	»	1	—	—	2	—	—	1	4
Masugnsgas ¹⁾	1 000 m ³	16 999	16 999	—	603 182	—	—	—	620 181
Alunskiffer	ton	—	—	—	—	—	—	253 782	253 782
Summa bränsle med ²⁾ reduktion till stenkol	—	94 633	80 010	17 130	1 320 641	61 942	10 056	148 470	1 652 892

Siffrorna i tabellen å sid. 30 angående bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien samt vid brikett- och sinterframställningen äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

Bland de för brikettering och sintring upptagna bränslemedlen ingår även det bränsle, som åtgått vid tillverkning av briketter och sinter av purple-ore.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 256 öre per hl, vilket innebär ökning med 44 öre per hl sedan 1941.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av nedersta raden i tabellerna å sid. 30 och 31. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 652 892 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 11 100

¹⁾ För år 1941 bortfalla siffrorna för förbrukning av koksugnsgas och överföras till masugnsgas. För masugnsgas i tab. å sid. 30 skall stå 16 136 i st. f. 14 240, 501 904 i st. f. 76 766, 518 040 i st. f. 91 006 samt i raden "Summa bränsle" o. s. v. 95 879 i st. f. 96 922, 79 022 i st. f. 80 065, 1 245 423 i st. f. 1 479 249, och 1 549 380 i st. f. 1 784 249. I tab. å sid. 31 bortfaller likaledes förbrukningen av koksugnsgas, och masugnsgas ändras sålunda: 241 151 i st. f. 708, 58 701 i st. f. 16 726, 202 051 i st. f. 59 331, 501 904 i st. f. 76 766, samt "Summa bränsle" o. s. v. 598 481 i st. f. 730 724, 223 339 i st. f. 246 426, 853 750 i st. f. 432 246 och 1 245 423 i st. f. 1 479 249.

²⁾ Ang. reduktionstal se not 2 sid. 31.

Bränsleförbrukningen vid järnverken år 1942.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av							Summa
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp	smält- stycken och rå- skenor	göt- metall	smitt o. pressat samt varm- valsat järn o. stål	övriga tillverk- ningar	
Stenkol	ton	55	794	13 208	110	65 749	133 773	1 113	214 802
Koks	"	282 691	26 374	—	—	6 753	14 959	—	330 777
Koksstybb	"	6 187	—	10 870	—	330	—	—	17 387
Träkol	hl	17 170 643	472 820	80 000	313 893	114 272	32 153	7 215	18 190 996
Träkolsstybb	"	4 128	—	—	—	12 787	3 875	—	20 790
Bilkol	"	6 620	159	—	—	1 609	21 476	27 433	57 297
Torv	ton	—	—	—	—	9 067	7 175	—	16 242
Ved i större stycken, (kastved)	m ³	3 599	610	159	359	614 660	690 510	28	1 309 925
Ribb och träugg m. m.	"	82 385	—	—	141	592 653	502 229	20 314	1 197 722
Bilved	"	40	423	—	—	888	2 077	1 142	4 570
Bensin:									
bil- o. traktordrift ..	ton	—	—	—	—	1	1	—	2
andra ändamål	"	—	—	—	—	1	—	6	7
Motor- o. pannbränn- olja:									
bil- o. traktordrift ..	"	—	—	—	—	2	8	—	10
andra ändamål	"	—	—	—	—	9	47	56	112
Fotogen	"	—	—	—	—	1	1	—	2
Masugnsgas ¹⁾	1 000 m ³	245 700	—	—	—	66 244	291 235	3	603 182
Summa bränsle med ¹⁾ ²⁾ reduktion till stenkol	—	640 346	36 669	26 008	5 520	247 776	360 590	3 732	1 320 641

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1942.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	284 446	20 317	304 763	825 908	2 71
Uppsala län	184 066	—	184 066	444 100	2 41
Södermanlands län	84 838	9 185	94 023	255 331	2 72
Östergötlands län	139 204	397 301	536 505	1 257 810	2 34
Kronobergs län	—	590	590	1 475	2 50
Blekinge län	5 371	—	5 371	12 900	2 40
Värmlands län	1 997 819	126 006	2 123 825	6 331 761	2 98
Örebro län	3 665 331	490 219	4 155 550	11 239 981	2 70
Västmanlands län	3 244 479	60 665	3 305 144	8 139 472	2 46
Kopparbergs län	2 309 407	25 560	2 334 967	5 751 406	2 46
Gävleborgs län	4 841 757	—	4 841 757	11 446 280	2 36
Hela riket	16 756 718	1 129 843	17 886 561	—	—
Värde i kr.	42 882 368	2 824 056	—	45 706 424	—
Medelvärde per hl i kr.	2 56	2 50	—	—	2 56

¹⁾ För 1941 ändras siffrorna enligt not 1 sid. 30. — ²⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; träkol, träkolsstybb och bilkol 0·017; torvbränsle 0·5; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1·6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; gasformiga bränslen: masugnsgas 0·15, lysgas 0·72, koksugnsgas 0·7; alunskeffer 0·2.

miljarder kalorier, vilket innebär en ökning på omkring 7 %. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Flertalet tillverkningar uppvisa ökad bränsleförbrukning. Minskning föreligger endast vid järngruvorna. Järnverken ökade under året sin bränsleförbrukning med 6 % men andelen av den totala bränsleförbrukningen minskade något och utgjorde 79.9 % mot 80.4 % år 1941. Vid framställningen av tackjärn ökade bränsleförbrukningen med 7 %. Den för järngruvorna redovisade bränsleåtgången, som under 1941 ökat med 4.7 % jämfört med året förut, sjönk 1942 med 1.3 %. Vid stenindustriella anläggningar har bränslekonsumtionen ökat med 15.1 %. Som synes av tabellen, har konsumtionen av flertalet slag av bränslen ökat under året. Den minskade förbrukningen av stenkol och flytande bränslen har uppvägs av en mycket stark ökning av konsumtionen av torv, kastved och annat träbränsle.

En närmare redogörelse för åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följer här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
Elektrotackjärn i masugn: med enbart träkol ..	hl träkol	1 147 259	23.7 hl
" koks- koksstybb {	ton koks	2 812	.
" " {	" koksstybb	4 215	.
" träkol-koks {	hl träkol	352 465	.
" " {	ton koks	3 533	.
Elektrotackjärn i annan ugn	" "	70	.
" " {	" koksstybb	413	.
Kokstackjärn i vanlig masugn	" koks	276 092	0.83 ton
Träkolstackjärn i vanlig masugn	hl träkol ¹⁾	15 610 877	51.4 hl
Tackjärn i vanlig masugn med träkol-koks {	" "	64 170	.
" " {	ton koks	1 659	.

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har stigit från 49.8 hl till 51.4 hl per ton år 1942; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn har hållit sig oförändrad i 23.7 hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn i vanlig masugn var 0.83 ton per ton tackjärn mot 0.80 år 1941.

I tablan nedan meddelas en sammanställning över bergverkens konsumtion (i 1 000 kWh) av elektrisk energi för viktigare elektrotermiska ändamål åren 1941 och 1942 med fördelning på fem huvudrubriker.

	1941	1942
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	208 003	219 896
" " annan elektrisk ugn	4 865	5 261
Smältning av ferrolegeringar	350 763	331 069
Stålsmältning	251 852	259 081
Elektrolys eller smältning av metaller	37 509	84 895
Summa	852 992	900 202

Totalsiffran steg under 1942 med 5.5 % jämfört med 1941 års siffra. Förbrukningen har ökat för stålsmältning (7.2 milj. kWh), tackjärnssmältning (12.3

¹⁾ Dessutom förbrukades 81 575 m³ ribbved.

milj. kWh) samt smältning av metaller (47.4 milj. kWh), men minskat för smältning av ferrolegeringar (19.7 milj. kWh). Av hela förbrukningen kom omkring 37 % (41 % år 1941) på ferrolegeringsframställning, 29 % (30 % år 1941) på stålsmältning, 25 % (25 % år 1941) på tackjärnssmältning samt 9 % (4 % år 1941) på smältning eller elektrolys av metaller.

Drivkraft.

En översikt över den under 1942 vid bergverken använda drivkraften meddelas i nedanstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 695 726 hästkrafter, kommo tre femtedelar (59.8 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och sintringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (27.7 %). Av denna sistnämnda kraft, 192 914 hästkrafter, användes för uppföring och pumpning 47 060, för borrar 31 707 och för andra ändamål 60 046 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 42 088 samt vid brikettering och sintring 12 013 hästkrafter.

Redovisningen av den för elektrisk generatordrift använda kraften har fr. o. m. 1942 ändrats. Endast om den vid de enskilda industriföretagen alstrade energin huvudsakligen går till egen förbrukning, hänföres de för kraftalstringen använda motorerna till resp. industrier. Om däremot den alstrade energin distribueras, redovisas dessa kraftverk såsom egen industrigrupp. Genom denna omläggning av redovisningen har den för elektrisk generatordrift använda drivkraften vid järnverk och gruvor m. m. undergått en stark minskning.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen å sid. 34, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1942.

	Gruvor, anriknings-, sintrings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metallframställningsverk o. d.		Stenindustriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	—	—	5	220	—	—	1	14	234
Vattenturbiner	2	130	74	17 872	—	—	2	60	18 062
Ångmaskiner	13	310	6	1 710	—	—	10	390	2 410
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	5	270	270
Olje- och gasmotorer ..	24	683	—	—	—	—	40	1 141	1 824
Elektriska motorer ..	7 169	191 791	25 066	396 564	2 684	38 355	3 550	46 216	672 926
Summa 1942	7 208	192 914	25 151	416 366	2 684	38 355	3 608	48 091	695 726
” 1941	6 446	184 389	23 023	402 236	2 185	27 234	3 025	40 939	654 798
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	34	5 621	73	45 291	—	—	3	115	51 027
Ångmaskiner	—	—	2	150	—	—	—	—	150
Ångturbiner	2	898	7	12 460	1	1 900	2	5 250	20 508
Olje- och gasmotorer ..	1	240	5	5 100	—	—	3	108	5 448
Summa 1942	37	6 759	87	63 001	1	1 900	8	5 473	77 133
” 1941	61	14 009	167	322 634	1	1 900	10	3 345	341 888

Drivkraftens fördelning länsvis år 1942.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	163
Stockholms län	—	—	320	898	—	1 218	3 515
Uppsala län	100	1 240	100	260	16	1 716	14 017
Södermanlands län	—	1 855	—	2 850	4 500	9 205	13 043
Östergötlands län	70	2 970	—	3 450	129	6 619	13 991
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	1 619
Kronobergs län	—	—	—	30	90	120	1 439
Kalmar län	—	—	90	—	250	340	3 657
Gotlands län	—	65	—	—	—	65	2 452
Blekinge län	14	—	65	—	55	134	6 077
Kristianstads län	—	20	85	—	412	517	5 698
Malmöhus län	—	—	225	—	96	321	11 361
Hallands län	—	—	—	—	—	—	2 657
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	205	205	4 030
Älvsborgs län	—	—	—	—	20	20	6 853
Skaraborgs län	—	—	—	1 750	68	1 818	5 536
Värmlands län	—	12 042	—	—	—	12 042	54 034
Örebro län	—	10 699	110	3 740	—	14 549	78 799
Västmanlands län	50	8 195	150	200	110	8 705	74 560
Kopparbergs län	—	30 613	—	—	367	30 980	159 891
Gävleborgs län	—	1 390	1 415	5 700	600	9 105	93 743
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	10 038
Jämtlands län	—	—	—	—	20	20	1 379
Västerbottens län	—	—	—	1 900	14	1 914	42 659
Norrbottens län	—	—	—	—	320	320	61 715
Hela riket 1942	234	69 089	2 560	20 778	7 272	99 933	672 926
» » 1941	254	335 286	3 194	18 243	8 010	364 987	631 699

C) Arbetsgivare och personal.**Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1942 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förts företag, som av stärbhusdelägare drivits i bolag, samt intressentskap och sådana föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte enkla bolag eller enskilda personer, som icke för det ifråga-varande företagets drift bildat särskilt aktiebolag.

För möjliggörande av jämförelser med berättelserna före 1921 års, i vilka berättelser fältspats- och kvartsbrotten redovisades skilda från stenbrotten, må nämnas, att antalet fältspats- och kvartsbrott, ingående i det anförda antalet stenindustriella anläggningar, uppgick till 27. Totala antalet av de fältspats- och kvartsbrott, vilkas brytning ingår i den redovisade produktionen (jämför vad å sid. 8 i 1936 års berättelse sagts), var 55.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1942.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av										Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Järngruvor	1	1.1	85	94.4	4	4.5	—	—	—	—	90	100.0
Andra malmgruvor	2	5.7	30	85.7	3	8.6	—	—	—	—	35	100.0
Järnverk	—	—	64	98.5	1	1.5	—	—	—	—	65	100.0
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	6	100.0	—	—	—	—	—	—	6	100.0
Stenkolsgruvor ..	—	—	7	100.0	—	—	—	—	—	—	7	100.0
Stenindustriella anläggningar ..	142	28.9	272	55.3	52	10.6	18	3.6	6	1.2	2	0.4
Summa 1942	145	20.8	464	66.8	60	8.6	18	2.6	6	0.9	2	0.3
» 1941	139	20.5	457	67.5	57	8.4	14	2.1	8	1.2	2	0.3

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1942.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl		Kontorspersonal		Kontorsbud, -vaktmästare, telefonister o. d.		Re-sande i fir-mans tjänst		Summa
	Män	Kv.	Män		Män	Kv.	Män		Män	Kv.	Män	Kv.	Män		
Järngruvor m. m.	23	—	23		108	3	307		213	34	18	10	—		739
Andra malmgruvor m. m.	8	—	9		57	29	122		79	15	12	1	—		332
Järnverk	56	—	241		1 328	122	1 064		1 635	696	360	151	19		5 672
Andra metallframställningsverk o. d.	5	—	21		159	21	85		71	18	20	6	—		406
Stenkolsgruvor ..	—	—	1		6	1	31		17	8	1	—	—		65
Stenindustriella anläggningar	101	1	23		83	2	286		173	67	12	4	80		832
Summa 1942	193	1	318		1 741	178	1 895		2 188	838	423	172	99		8 046
» 1941	186	1	304		1 572	136	1 869		2 240	813	270	87	121		7 599

I den för de stenindustriella anläggningarna uppgivna förvaltningspersonalen ingår fältspats- och kvartsbrottens samt skifferoljeverkens ifrågavarande personal med 8 manliga företagsledare, 8 män såsom övrig chefspersonal, 35 män och 2 kvinnor såsom teknisk driftspersonal, 42 män såsom arbetsbefäl, 43 kontorister, varav 28 manliga och 15 kvinnliga samt 2 män och 2 kvinnor såsom kontorsbud, -vaktmästare o. d.

Inom stenindustrien har redovisats 203 manliga och 3 kvinnliga firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1942 sysselsatta arbetare uppgick till 65 834, varav 64 774 män och 1 060 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 869, av de kvinnliga 82 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo tre femtedelar (61·2 %) på järnverken, medan järngruvorna representerade 15·7 % och de stenindustriella anläggningarna 14·1 %.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämma med de uppgifter, som i industrierättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industrierättelsen förts under sistnämnda grupper.

Utöver nedan redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 och 1936 års berättelser). Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 912 män och 10 kvinnor över och 8 män under 18 år, av vilka 120 män över och 4 under 18 år samt 8 kvinnor över 18 år voro anställda vid fältspats- och kvartsbrotten. Av dessa hava 4 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare.

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1942.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning.....	8 746	306	110	8	9 052	118	9 170	19 219 348
därav hjälparbetare o. d.	2 158	175	41	7	2 333	48	2 381	5 090 768
Järnmalmsanrikning	759	29	3	—	788	3	791	1 684 026
Brikettering och sintring	355	3	—	—	358	—	358	729 126
Annan malmbrytning	2 214	150	29	—	2 364	29	2 393	4 699 083
därav hjälparbetare o. d.	821	57	29	—	878	29	907	1 818 631
Anrikning av annan malm	314	4	—	—	318	—	318	664 339
Järnverk	37 233	2 223	789	72	39 456	861	40 317	87 672 742
därav hjälparbetare o. d.	7 338	377	228	28	7 715	256	7 971	17 578 230
Andra metallframställningsverk o. d.	1 500	16	—	—	1 516	—	1 516	3 383 296
därav hjälparbetare o. d.	581	15	—	—	596	—	596	1 344 089
Stenkolsbrytning	1 677	11	3	—	1 688	3	1 691	3 316 658
därav hjälparbetare o. d.	460	4	3	—	464	3	467	956 019
Fältspats- och kvartsbrytning ...	1 080	35	21	2	1 115	23	1 138	2 005 007
därav hjälparbetare o. d.	207	9	16	2	216	18	234	422 453
Andra stenindustriella anläggningar	8 027	92	23	—	8 119	23	8 142	15 308 993
därav hjälparbetare o. d.	1 077	35	3	—	1 112	3	1 115	2 262 458
Samtliga bergverk 1942	61 905	2 869	978	82	64 774	1 060	65 834	138 682 618
” ” 1941	60 395	2 680	835	89	63 075	924	63 999	130 817 709

Arbetspersonal vid malm-, stenkols- och mineralbrytning år 1942.

	Underjords- brytning		Dagbrytning		Annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	ö ver 18 år	u nder 18 år	ö ver 18 år	u nder 18 år	ö ver 18 år	u nder 18 år	ö ver 18 år	u nder 18 år
Järnmalsbrytning	4 042	13	877	12	3 827	281	110	8
Annan malm-brytning	1 091	—	75	—	1 123	75	29	—
Stenkolsbrytning	1 191	7	26	—	460	4	3	—
Fältspats- och kvartsbrytning	20	—	379	12	681	23	21	2
Summa 1942	6 344	20	1 357	24	6 091	383	163	10
» 1941	6 365	11	1 130	5	5 597	381	134	28

Bergverkens arbetare länsvis år 1942.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1942	År 1941
Stockholms stad	—	—	—	—	—	27	27	22
Stockholms län	87	—	38	—	—	130	255	270
Uppsala län	231	5	995	—	—	8	1 239	1 247
Södermanlands län	312	—	705	—	—	434	1 451	1 350
Östergötlands län	—	68	2 158	—	—	388	2 614	2 462
Jönköpings län	43	19	—	—	—	161	223	179
Kronobergs län	—	—	49	—	—	139	188	212
Kalmar län	—	—	—	88	—	607	695	704
Gotlands län	—	—	—	—	—	412	412	398
Blekinge län	—	—	699	—	—	570	1 269	1 348
Kristianstads län	—	—	—	—	495	559	1 054	1 159
Malmöhus län	33	—	105	92	1 196	650	2 076	1 861
Hallands län	—	—	202	—	—	162	364	347
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	1 571	1 571	2 011
Älvsborgs län	—	21	881	—	—	127	1 029	878
Skaraborgs län	—	12	68	—	—	1 207	1 287	1 124
Värmlands län	289	73	5 182	—	—	35	5 579	5 532
Örebro län	1 468	450	7 955	—	—	1 113	10 986	10 037
Västmanlands län	1 181	—	5 828	—	—	264	7 273	7 282
Kopparbergs län	3 503	434	7 253	68	—	285	11 543	11 470
Gävleborgs län	159	—	7 998	—	—	7	8 164	7 892
Västernorrlands län	—	—	73	210	—	27	310	59
Jämtlands län	—	18	—	—	—	279	297	222
Västerbottens län	—	1 410	—	1 058	—	103	2 571	2 341
Norrbottnens län	3 013	201	128	—	—	15	3 357	3 592
Hela riket 1942	10 319	2 711	40 317	1 516	1 691	9 280	65 834	—
» » 1941	10 624	2 614	39 209	1 134	1 380	9 038	—	63 999

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid före-

tag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar, vadan dessa företag endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 273 manliga arbetare, varav 4 under 18 år. Av dessa arbetare ha 16 över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 201 män över 18 år vid sockerbruken, 156 män över 18 år vid sulfatmassefabrikerna samt vid karbidfabrikerna och kopparverken resp. 65 och 8 män över 18 år. Antalet hjälparbetare uppgingo vid sulfatmassefabrikerna till 19 män över 18 år, vid karbidfabrikerna och kopparverken till resp. 5 och 2 män över 18 år.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen, inberäknat fältspats- och kvartsbrytningen, sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å föregående sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 7 745 män, av vilka 6 364 eller 82·2 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen samt vid brytning av annan malm än järnmalm, minst i fältspats- och kvartsbrotten. Vid granit-, kalkstens- o. d. stenbrott förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å föregående sida redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom åren 1931—1941 Kopparbergs län främst, närmast följt av Örebro och Gävleborgs län (resp. 17·5 %, 16·7 % och 12·4 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo liksom de fyra närmast föregående åren Västmanlands och Värmlands län (11·0 % resp. 8·5 %).

Flertalet mera betydande bergverkslän visade under året större eller mindre stegring av arbetarantalet. Ökningen härrör huvudsakligen från järnverken, andra metallframställningsverk och stenkolsgruvor, under det att järngruvorna visa minskning i arbetarantalet. Antalet gruvarbetare minskades sålunda bl. a. i Norrbottens, Kopparbergs och Västmanlands län samt var tämligen oförändrat i övriga län. Även år 1942 ökades i Västerbottens län arbetarantalet vid såväl gruvor som metallframställningsverk. De inom grovstensindustrien mera betydande länen, Göteborgs och Bohus län samt Blekinge län, visa även år 1942 nedgång i arbetarantalet.

D) **Fyndigheters förvärvande och försvar.**

Mutsedlar. Antalet under 1942 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av följande sammanställning, till 355 mot 317 år 1941. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1942.

Mutsedlar gällande följande malmer och andra inmutningsbara mineral													
	Järnmalm	Guldmalm	Kopparmalm	Mangannalm	Bly-, silver- och zinkmalm	Vanadinmalm	Molybdennalm	Koboltmalm	Krommalm	Magnetkis	Svavelkis	Grafitmalm	Summa
Å nyupptäckta fyndigheter	48	—	18	11	21	16	20	—	89	16	3	8	29
Å förut inmutade fyndigheter	33	—	16	—	9	—	4	—	6	3	1	3	1
Summa 1942	81	—	34	11	30	16	24	—	95	19	4	11	30
» 1941	66	1	59	4	119	5	19	1	10	10	6	3	14

Redovisningen är så till vida summarisk, som mutsedlar avseende olika slag av mineral i åtskilliga fall återfinnas under tabellens rubriker. Dessa fall äro ifråga om nyupptäckta fyndigheter med avseende på mutsedlar gällande bly-, silver- och zinkmalm: 13 zink- och blymalm, 3 bly- och silvermalm samt 5 blymalm; vanadinmalm: 11 vanadin- och svavelkismalm samt 5 vanadinmalm. I gruppen »annan malm» ingå mutsedlar gällande 5 sulfidmalmer och 24 apatitmalmer. Beträffande förut inmutade fyndigheter ha i tabellen redovisats under mutsedlar gällande bly-, silver- och zinkmalm: 3 bly- och zinkmalm, 1 bly- och silvermalm, 2 blymalm samt 3 zinkmalm. Gruppen »annan malm» består av 1 mutsedel gällande volframmalm.

Tilldelade utmål. Enligt 21 § i gruvstadgan skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse och motsvarande bestämmelse i 2 § i 1938 års gruvlag ha under 1942 anvisats 146 utmål, varav 92 för järn-, 6 för koppar-, 5 för koppar- och mangan-, 1 för volfram-, 2 för titan-, 7 för molybden-, 2 för bly- och zink-, 5 för bly- och silver-, 4 för sulfid- och 21 för grafitmalm samt 1 för svavelkis. Närmast föregående år anvisades 93 utmål.

Sättet för bibehållande av äganderätten till utmålen. För bevarande av rätten till ett utmål måste inom detsamma utföras en viss kvantitet arbete varje år eller under vissa omständigheter flera års arbetskvantitet på ett år, s. k. försvarsarbete, bergsöverstyrelsen dock obetaget att meddela gruvägare, som innehar flera intill varandra gränsande utmål, tillstånd att, så länge de av honom fortfarande innehavas, få under ett eller flera år genom arbete inom något eller några av utmålen fullgöra arbetsskyldigheten för dem alla. Har arbetsskyldigheten fullgjorts för tre år och utmål blivit gruvan tilldelat, kunde gruvägaren i stället för försvarsarbete betala en årlig avgift av 50 kronor eller erhålla vilostånd. Gruvstadgans ovannämnda stadganden gälla fortfarande i vissa fall som övergångsbestämmelser till dess att 1938 års gruvlag helt träder i kraft år 1944. Enligt gruvlagen skola utmålen för malmer endast försvaras genom erläggande av avgift, vars storlek bestämmes av utmålets areal.

Tabellen nedan visar att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1942 bevarats i 4 675 utmål och i 16¹⁾ enligt lagen den 28 maj koncessionerade områden. Dessutom hava 45 sjömalmsutmål och 1 grönstensutmål försvarats under år 1942.

Under år 1942 hava 8 utmål anmälts sönade.

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen åren 1940—1942.

	År	Utmål med arbetsskyldig- heten fullgjord		Utmål för- svarade genom erlägg- ande av avgift	Utmål under vilo- stånd	Utmål sönade under året	Summa
		genom arbete under året					
		med malm- fångst	i när- grän- sande utmål				
Järngruvor	1942	—	—	813	2 584	3	3 403
	1941	—	—	838	2 094	388	3 324
	1940	—	—	852	1 597	609	3 062
Andra malmgruvor....	1942	—	—	138	817	3	963
	1941	—	—	168	621	153	945
	1940	—	—	233	663	214	1 140
Stenkolsgruvor: utmål	1942	33	283	—	—	1	317
	1941	32	284	—	—	1	317
	1940	14	303	—	—	—	317
Koncessionerade områ- den enl. lagen den 28 maj 1886	1942	9	6	—	—	1	16
	1941	9	6	—	—	1	16
	1940	9	7	—	—	—	16
Summa	1942	42	289	951	3 401	8	4 699
»	1941	41	290	1 006	2 715	543	4 602
»	1940	23	310	1 085	2 260	823	4 535

¹⁾ Minskningen i antalet koncessioner (jmf. med tidigare år) beror på att en koncession tidigare dubbelförts.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède, en 1942.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1942.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		administratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour alimenter des générateurs électriques	
Mines de fer	90	739	10 319	151 610	5 644	177 610
Autres mines de minerais métallifères	35	332	2 711	34 375	1 115	53 928
Usines à fer	65	5 672	40 317	416 366	63 001	835 333
Autres usines pour la production de métaux, etc.	6	406	1 516	38 355	1 900	71 664
Mines de houille	7	65	1 691	6 929	—	16 017
Etablissements pour l'industrie de la pierre	492	832	9 280	48 091	5 473	67 884
Totaux 1942	695	8 046	65 834	695 726	77 133	1 222 436
» 1941	678	7 599	63 999	654 798	341 888	1 081 852

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques présente aussi en 1942 un résultat très favorable. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente a continué de s'accroître, de 13·0 % en 1942; cette valeur a augmenté sans interruption depuis 1932.

Toutes les groupes montrent une augmentation de la valeur de vente des produits par rapport à l'année précédente. L'augmentation totale était 140·6 millions de couronnes. De cette somme 89·4 millions de couronnes se rapporte aux usines de fer, 18·4 millions de couronnes à l'industrie de la pierre, 14·4 millions de couronnes aux autres mines de minerais métallifères et 12·4 millions de couronnes aux autres usines pour la production de métaux. Le nombre total des ouvriers était de 2·9 % au-dessus de 1941. Tandis qu'une diminution du nombre d'ouvriers est à noter pour les mines de fer toutes les autres groupes montrent des chiffres plus élevés qu'en 1941.

L'extraction du minerai de fer s'est diminuée de 4·2 %, comparée à celle de 1941. Elle se répartit de la manière suivante:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	9 089 370	126 189	8 731 645	124 428
Schlich	1 438 519	22 294	1 350 319	21 395
Totaux	10 527 889	148 483	10 081 964	145 823

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	13 089	443	10 298	350
Sinters	1 067 196	27 411	1 073 658	29 845

L'exportation du minerai de fer s'est diminuée à 8 547 920 tonnes, en 1942, de 9 429 901 tonnes, en 1941.

La production du fer de *fonte*, 737 691 tonnes, en 1942, présente une augmentation de 3,3 % par rapport à celle de 1941.

La quantité totale des *ferro-alliages* s'est diminuée à 33 082 tonnes, en 1942, de 35 088 tonnes, en 1941.

La production de *l'éponge de fer* était de 25 773 tonnes, en 1942; le total correspondant de l'année précédente était de 26 082 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer* fait voir les chiffres suivants:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	9 196	3 569	10 166	4 753
Métal fondu	1 156 397	293 993	1 233 545	331 742
dont Bessemer	103 299	13 531	128 013	18 842
» Martin	714 814	173 029	760 997	196 880
» acier fondu au creuset	348	168	449	227
» » de fusion électrique..	337 936	107 265	344 086	115 793

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	6 813	3 098	5 913	3 484
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	29 325	31 788	28 356	34 695
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	66 748	24 019	59 274	21 887
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	294 708	142 290	322 682	164 810
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	55 906	20 691	59 588	23 348
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	26 543	8 906	36 609	12 612
Fil de fer laminé à chaud	103 742	43 151	116 221	47 996
Tôles fortes et médium.....	91 026	44 321	85 823	41 050
Tôles minces	92 498	57 813	92 674	59 931
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	68 551	51 402	65 858	56 778
Déchets de fer	332 185	37 456	340 024	40 368

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les minerais autres que ceux de fer présentent les chiffres suivants:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Mineral d'or	188 448	17 468	211 525	23 680
» d'argent et de plomb ..	15 828	4 096	14 058	3 536
» de cuivre	33 319	5 758	54 986	11 475
» » manganèse	13 928	434	24 242	631
» » zinc	61 381	6 786	60 988	7 090
» » wolfram	303	1 352	379	1 866
» » chrome	—	—	80	50
» » nickel	4 991	443	19 728	545
Pyrite de fer	226 907	3 672	302 711	4 599
Graphite	205	30	174	32
Andalusite	7 169	185	9 092	249

La production des principaux ¹⁾ métaux autres que le fer a été:

	1941		1942	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	5 950	26 668	5 501	25 512
Argent	23 682	1 473	30 663	2 084
	Tonnes		Tonnes	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Cuivre	13 468	19 010	16 537	25 326
Aluminium	1 589	4 450	1 544	5 414

L'exploitation des gisements de houille présente le résultat suivant:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	556 690	13 585	582 282	15 150
Argile réfractaire	83 619	559	113 615	705
Argile de klinker	20 454	81	37 008	162

Les pierres dégrossies, concassées, taillées et polies et les autres ouvrages en pierre présentent les chiffres suivants:

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	967 218	5 007	804 174	4 954
pavés	178 135	4 021	95 759	1 952
dalles et bordures de trottoirs	15 228	458	15 601	534
pierres de construction, ni polies ni sculptées	15 909	1 154	23 420	1 576
autres ouvrages	7 415	2 971	10 064	3 694
Granit dit noir ou vert, blocs bruts et macadam	122 001	2 619	115 705	1 639
pierres ouvrées	6 236	3 591	7 900	4 151
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	5 233	974 001	6 153	983

¹⁾ Les chiffres ne comprennent que la production des industries extractives et métallurgiques.

	1941		1942	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	1 726	221	1 706	235
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	251 381	1 510	233 547	1 635
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	1 357 240	4 706	1 524 309	6 112
marne calcaire pour ciment etc	99 130	150	135 007	213
pierres de construc- tion et autres ouvrages	12 060	1 251	14 767	1 735
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	9 053	2 874	14 319	4 794
Feldspath, non moulu	16 272	396	11 625	325
moulu	5 716	244	7 618	390
Quartz, non moulu	76 208	781	83 223	708
moulu	10 278	327	10 165	346
Mica, en blocs	—	—	316	549
pierre cassée	—	—	168	71
Spath fluor	—	—	468	65
Caolin	—	—	380	40
Petalit	422	92	221	48
Spodumen	114	34	35	10
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	4 991 260	14 262	7 610 261	30 345
éteinte	311 270	722	466 564	1 434
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	19 679	1 263	18 520	1 324
Autres ouvrages	—	46	—	54

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4		5
	Gruvor (gravfält)	Antal med malmfångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm		Ton
				under jord	i dagbrott	
1	Stockholms län	4	—	47 852	38 109	
	<i>Häverö kommun:</i>					
	Herrängsfältet:					
2	Eknäsgruvan	4	306	33 712	—	
3	Vikinggruvan			1 810	—	
4	Evagruvan			10 686	29 724	
5	Ryagruvan			1 644	8 385	
6	Uppsala län	1 (3)	—	146 409	—	
	<i>Alunda kommun:</i>					
7	Rambällsfältet, äldre varp	(2)	25	—	—	
	<i>Films kommun:</i>					
8	Dannemora gruvors odalutmål	1	298	146 409	—	
	<i>Lena kommun:</i>					
9	Salsta gruvfält, äldre varp	(1)	95	—	—	
10	Södermanlands län	14	—	216 221	35 429	
	<i>Sköldinge kommun:</i>					
11	Kantorps gruvfält	6	287	137 904	—	
	<i>Floda kommun:</i>					
12	Stavsfältet	4	287	40 180	—	
	<i>Gåsinge—Dillnäs kommun:</i>					
13	Älgsjöbacksfältet	1	300	5 078	—	
	<i>Österåkers kommun:</i>					
14	Asköfältet	3	290	33 059	35 429	
15	Jönköpings län	2	—	8 000	170 175	
	<i>Månsarps kommun:</i>					
16	Smålands Tabergs gruvfält	2	300	8 000	170 175	
17	Värmlands län	11	—	201 007	—	
	<i>Färnebo kommun:</i>					
	Persbergs odalfält:					
18	Skärstötén	1	285	9 351	—	
19	Magneten och Storgruvan	1		36 070	—	
20	Alabama			40 086	—	
21	Långbansfältet	5	300	10 261	—	
	<i>Nordmarks kommun:</i>					
22	Tabergs gruvor	2	288	33 910	—	
				3 523	—	
23	Finnmosse gruvor	1	288	48 912	—	
24	Nordmarks gruvor	1	288	18 894	—	

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Inklusivt plock-, vask- och 2 % zink. — ³⁾ Mullmalm.

järngruvorna år 1942.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm ²⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
total kvantitet	värde	därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	totalt	därav ur äldre varp	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	41 392	125	1
{	—	—	—	—	—	—	³⁾ 41 392	125	2
	—	—	—	—	—	—	—	—	3
	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	—	—	—	—	—	—	—	—	5
185 261	3 070 553	70 357	—	—	—	—	2 147	2 147	6
—	—	—	—	—	—	—	2 147	2 147	7
³⁾ { 104 252 78 315 }	3 052 000	67 663	⁴⁾ { 50·6 43 }	{ 0·004 0·004 }	{ 0·04 0·65 }	{ 3·1 1·85 }	—	—	8
³⁾ 2 694	18 553	2 694	38	0·012	2·75	—	—	—	9
28 932	309 987	—	—	—	—	—	191 000	10 319	10
3 067	33 737	—	42	0·04	0·02	0·1	138 169	8 721	11
{ ³⁾ 6 902 16 993 }	227 000	—	{ 40 40 }	{ 0·01 0·05 }	{ 0·02 0·02 }	{ 0·1 1·5 }	9 110	1 598	12
1 970	49 250	—	57·3	0·102	0·075	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 43 721	—	14
178 175	801 787	—	—	—	—	—	—	—	15
178 175	801 787	—	32	0·055	0·05	0·38	—	—	16
18 756	284 811	—	—	—	—	—	175 164	29 939	17
³⁾ 2 356	37 696	—	55·9	0·011	0·005	0·12	³⁾ 50 838	—	18
³⁾ 2 750	41 250	—	53·9	0·008	0·005	0·11			19
³⁾ 6 237	87 318	—	54·5	0·011	0·005	0·06	5 496	—	20
1 181	24 801	—	65	0·019	0·01	1			21
2 166	36 822	—	55	0·022	0·009	0·7			21
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 28 607	237	22
⁵⁾ 3 523	49 322	—	60·7	0·01	0·031	0·36	—	—	23
³⁾ 543	7 602	—	57	0·007	0·08	—	³⁾ 62 151	16 236	23
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 28 072	13 466	24

samt magnetiskt och våtmekaniskt sovråd malm. — ³⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁴⁾ Malmen höll även

	1	2	3	4	5
1	Örebro län	{ 54 (5) }	—	1 183 415	—
	<i>Nora kommun:</i>				
2	Stribergs gruvfält: Övra Kärrgruvorna samt Kil- och Långgruvorna	3	289	99 951	—
3	Åsbobergsgruvan	1	289	8 219	—
4	Rödbergsfältet	1	280	7 365	—
	<i>Pershyttefältet:</i>				
5	Övre fältet	1	300	{ 54 131 —	—
6	Nedre fältet	1	152	45 032	—
7	Lockgruvan, äldre varp	(1)	200	—	—
8	Bergsängsgruvan, äldre varp	(1)	275	—	—
	<i>Karlskoga stad:</i>				
9	Malmhöjdengruvan, äldre varp	(1)	40	—	—
	<i>Järnboås kommun:</i>				
10	Hagggruvan, äldre varp	(1)	115	—	—
	<i>Vikers kommun:</i>				
11	Dalkarlsbergs gruvfält	3	289	99 544	—
12	Vikersfältet	1	300	44 572	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>				
13	Ånneäs- och Södra Ånneäsgruvorna, äldre varp	(1)	94	—	—
14	Ösjöbergsfältet	7	284	55 386	—
	<i>Hällefors kommun:</i>				
15	Sirsjöbergsfältet	4	300	47 462	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>				
16	Ställbergsfältet	5	285	{ 136 865 —	—
17	Hagggruvefältet	2	285	29 622	—
18	Sköttgruvefältet	2	291	39 220	—
19	Bastkärnsfältet	2	282	83 796	—
	<i>Guldsmedshyttans kommun:</i>				
20	Ingelsgruvefältet	3	299	{ 30 255 —	—
	<i>Linde kommun:</i>				
21	Stripa odalfält	7	299	326 364	—
22	Fanthyttefältet	5	300	19 955	—
	<i>Nybergsfältet:</i>				
23	Storgruvan	{ 2	300	{ 8 008 12 721	—
24	Södra Storgruvan	}			—
	<i>Ramsbergs kommun:</i>				
25	Blankafältet	2	300	29 086	—
26	Häkansbodafältet	2	300	5 861	—

1) Genom magnetisk sorring. — 2) Därav genom magnetisk sorring 3 374 ton. — 3) Malmen höll även

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
706 959	9 804 329	30 916	—	—	—	—	215 582	8 009	1
{ 48 677	839 678	—	52·1	0·015	0·012	—	{ 39 633	—	2
{ 1 338	28 767	—	67·9	0·01	0·014	—	{	—	
{ 795	13 714	—	55	0·009	0·005	—	{ 3 793	—	3
{ 2 182	41 458	—	62·1	0·019	0·017	—	{	—	
{ 1 993	29 890	—	52·5	0·017	0·012	—	{	—	
{ 476	—	—	58	0·005	0·05	—	{	—	
{ 1 429	111 000	1 636	56	0·005	0·2	—	{	—	4
{ 1 3 664	—	—	52	0·005	0·5	—	{	—	
{ 29 200	265 000	—	47	0·015	0·007	—	{	—	
{ 13 824	170 000	—	42	0·017	0·008	—	{	—	5
{ 7 870	52 000	7 870	40	0·019	0·008	—	{	—	
{ 800	7 500	—	49	0·016	0·007	—	{ 16 996	—	6
{ 21 175	147 500	—	41	0·017	0·005	—	{ 1 121	1 121	7
{ 2 982	18 000	2 982	38	0·017	0·005	—	{ 6 888	6 888	8
{ 4 743	61 659	4 743	40	0·008	0·04	—	{	—	
1 516	13 644	1 516	45	0·01	1·5	1	—	—	9
1 1 926	21 186	1 926	41	0·01	0·05	—	—	—	10
{ 13 839	406 751	—	58·2	0·057	0·009	—	{ 60 166	—	11
{ 6 704	—	—	56·1	0·067	0·009	—	{	—	
{ 1 18 997	237 462	—	37·5	0·02	0·2	2·6	{	—	12
1 1 333	20 900	1 333	46·2	0·01	0·02	—	—	—	13
2 5 614	107 744	—	53·2	0·014	0·16	—	1 17 931	—	14
1 25	500	—	58	0·007	0·007	—	1 17 241	—	15
1 80 140	1 522 658	—	50·75	0·005	0·032	5·24	{	—	16
4 137	26 892	4 137	38·16	0·008	0·07	4·9	{	—	
1 16 686	266 976	—	50·07	0·005	0·23	4·32	{	—	17
1 10 602	160 531	—	50	0·015	0·05	0·35	{ 18 476	—	18
22 054	—	525	47·2	0·005	0·234	3·7	{	—	
23 350	582 900	556	43·5	0·005	0·248	3·7	{	—	19
6 753	—	160	34	0·008	0·145	4	{	—	
{ 17 719	381 538	—	3 46·17	0·017	0·004	—	{	—	20
{ 6 127	—	—	43·02	0·018	0·006	—	{	—	
{ 3 532	17 660	3 532	38·16	0·025	0·32	—	{	—	
{ 480	—	—	65	0·013	0·005	—	{	—	
1 179 151	3 723 321	—	4 49·72	0·007	0·023	—	{	—	21
110 239	—	—	5 40·26	0·008	0·036	—	{	—	
9 314	80 100	—	33·5	0·02	0·15	3·8	8 631	—	22
6 585	134 992	—	—	—	—	—	—	—	23
11 469	235 114	—	19	0·035	0·02	15	814	—	24
7 519	77 294	—	37	0·014	0·015	—	19 442	—	25
—	—	—	—	—	—	—	4 450	—	26

25·8 % kiselsyra. — 4) Malmen höll även 24·02 % kiselsyra. — 5) Malmen höll även 32·74 % kiselsyra.

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	40	—	1 043 503	49 444
	<i>Skinnskattebergs kommun:</i>				
	Riddarhytte odalut mål:				
2	Bäcke-, Pelle- och Östergruvorna	1	287	160 708	—
3	Södra Bäcke-gruvan	1	123	14 845	—
4	Källfallsfältet	2	287	77 401	—
5	Persgruvefältet	2	271	51 326	—
	<i>Norbergs kommun:</i>				
6	Kallmorbergsfältet	1	290	18 800	—
7	Risbergsfältet	2	290	21 067	—
8	Morbergsfältet	6	299	145 651	—
9	Norrbergsfältet	5	299	89 429	—
10	Getbacks- och Röbergsfälten	2	299	67 173	—
	Klackbergsfältet:				
11	Gröndalsgruvan	1	299	6 427	—
12	Storgruvan	1	299	13 932	—
13	Nya Kolningbergsfältet	2	299	5 588	—
14	Gamla Kolningbergsfältet	2	299	24 999	—
15	Andersbenningsfältet	2	287	63 759	—
16	Eskilbacksfältet	3	288	167 797	—
	<i>Västansfors kommun:</i>				
	Semlafältet:				
17	Östra och Västra Stortäpptsgruvorna	2	300	3 770	—
18	Södra Rudgruvan	1	300	34 794	—
19	August- och Maria- samt Per Eriksgruvorna ..	3	300	54 340	—
20	Bäckgruvan	1	300	21 697	49 444
21	Kopparbergs län	136 (2)	—	4 561 507	34 858
	<i>Scärvalsjö kommun:</i>				
22	Vintjärnsfältet	3	299	60 109	—
	<i>Stora Tuna kommun:</i>				
23	Idkerbergsfältet	6	285	350 578	—
24	Tuna Hästbergsfältet	5	287	110 886	—
	<i>Silvbergs kommun:</i>				
25	Hästbagbergsgruvan	1	290	26 862	—
26	Bräfallsgruvan	1	290	37 398	—
	<i>Säters kommun:</i>				
27	Bispsbergsfältet	2 ¹	287	22 693	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>				
28	Östra och Västra Smältarmossgruvorna	2	300	51 664	—
29	Intrångets gruvor	5	300	143 106	—
30	Ryllshyttfältet	1	258	34 094	—

¹) Genom magnetisk sovring. — ²) Därav genom magnetisk sovring 500 ton. — ³) Delvis oskrädd malm, sovringsverk 5 785 ton.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
362 970	4 545 537	1 580	—	—	—	—	518 524	4 663	1
¹⁾ 1 625	39 975	—	60	0'008	0'15	—	¹⁾ 124 789	—	2
¹⁾ 9 836	95 606	—	45	0'006	0'4	—	—	—	3
²⁾ 2 480	—	—	63	0'004	0'02	—	—	—	4
¹⁾ { 11 670	417 716	—	58	0'004	0'05	—	¹⁾ 42 181	—	4
3 855	—	—	52	0'004	0'07	—	—	—	5
¹⁾ { 2 942	—	—	63	0'005	0'02	—	—	—	5
7 725	319 753	—	60	0'005	0'05	—	¹⁾ 24 337	—	5
2 310	—	—	52	0'005	0'07	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	18 800	—	6
392	2 352	—	49	0'025	0'1	—	22 160	1 485	7
39 510	474 120	—	47'5	0'018	0'01	—	102 785	—	8
25 259	303 108	—	48	0'02	0'005	—	63 470	3 178	9
—	—	—	—	—	—	—	64 079	—	10
¹⁾ 5 722	82 969	—	44	0'003	0'17	4	—	—	11
¹⁾ 10 507	152 351	—	45	0'004	0'12	4'5	—	—	12
²⁾ 630	9 135	—	47	0'003	0'08	4'5	—	—	13
¹⁾ 12 658	183 541	—	45	0'004	0'1	4'5	—	—	13
³⁾ 13 380	110 885	—	41	0'004	0'1	4	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 32 589	—	15
⁴⁾ 126 229	1 287 000	—	40	0'032	spår	0'4	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	760	—	17
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 22 574	—	18
46 027	563 800	—	45	0'018	0'007	0'15	—	—	19
¹⁾ { 30 337	424 718	1 188	49	0'013	0'12	0'1	—	—	20
9 876	79 008	392	41	0'015	0'12	0'1	—	—	20
2 375 253	33 732 714	12 685	—	—	—	—	1 046 369	1 901	21
—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 48 743	—	22
⁴⁾ 212 742	3 140 000	—	62'5	0'7	0'005	—	—	—	23
¹⁾ 24 780	365 257	—	34'2	0'087	1'26	8'6	¹⁾ 49 493	—	24
450	1 350	—	60	0'004	0'02	1	¹⁾ { 21 579	—	25
—	—	—	—	—	—	—	28 049	—	26
⁶⁾ 13 177	311 551	—	64'5	0'005	0'01	0'1	⁴⁾ 795	795	27
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 29 225	—	28
¹⁾ 42 310	719 270	—	52'9	0'016	1	0'3	¹⁾ 87 728	—	29
—	—	—	—	—	—	—	34 431	1 106	30

— ⁴⁾ I vätmekaniskt sovringsverk. — ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 46 400 ton. — ⁶⁾ Därav i kombinerat

	1.	2	3	4	5
	<i>Folkärna kommun:</i>				
1	Lövsvedsgruvan	1	300	34 425	—
	<i>Grangärde kommun:</i>				
2	Grängesbergs exportfält	36	299	2 120 509	—
3	Risbergsfältet	19	299	328 776	—
	<i>Björnbergsfältet:</i>				
4	Pullerogravan, äldre varp	(1)	200	—	—
5	Diverse gruvor, äldre varp	(1)	175	—	—
	<i>Ludvika kommun:</i>				
	<i>Blötbergsfältet:</i>				
6	Kalvgruvan	1	288	282 341	—
7	Flygruvan	1	288	44 073	—
8	Fredmundbergsfältet	4	288	76 435	—
9	Häksberg-Ickorrbottnsfältet	25	288	300 324	34 858
10	Lekombergsfältet	3	288	128 498	—
	<i>Sörviksfältet:</i>				
11	Sörviks Nygruva och Kolningsbergsgruvan ..	2	290	6 661	—
12	Lampan- och Södra Lampangruvorna	2	290	48 991	—
13	Källbottnsfältet	4	290	68 338	—
14	Gräsbergsfältet	2	288	56 824	—
	<i>Ludvika stad:</i>				
15	Hillängsgruvan	1	280	60 203	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>				
16	Torrstensbergsfältet	2	288	41 397	—
	<i>Nybergsfältet:</i>				
17	Källgruvan	1	300	74 637	—
18	Kanal- och Tallskogsgruvorna	2	300	16 110	—
19	Kärrgruvefältet	4	300	35 575	—
20	Gävleborgs län	14	—	135 210	—
	<i>Hofors kommun:</i>				
	<i>Nyängsfältet:</i>				
21	Nyängs- och Erik Hansgruvorna	2	160	41 200	—
22	Nore- och Nya Beskowgruvorna	2	160	2 666	—
23	Storstrecksfältet	3	292	78 514	—
24	Örbäcksgruvan	1	292	5 309	—
25	Sjöströms- och Penninggruvorna	2	90	2 264	—
	<i>Torsäkers kommun:</i>				
26	Bodåsfältet	4	283	5 257	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 567 431 ton. — ³⁾ Mull i kombinerat ur avfallsslamm 15 113 ton apatitslig till ett värde av 756 708 kr. och hållande 5·3 % järn, 12·9 % fosfor, 4 235 ton. — ⁴⁾ Malmen höll även 0·07 % bly.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
—	—	—	—	—	—	—	1) 29 950	—	1
1) 1 121 000	16 893 470	—	59·5	1	0·01	0·1	{ —	—	2
3) 301 720	3 575 382	—	63·8	0·7	0·01	0·1		—	2
4) 63	1 106	—	7·4	8·9	0·01	0·1		—	3
32 023	360 259	—	59·4	0·6	0·002	0·2	272 669	—	3
1) 2 431	34 034	2 431	48	0·011	0·1	—	—	—	4
1) 4 471	31 297	4 471	41	0·027	0·047	—	—	—	5
1) 149 960	1 853 600	—	56·6	0·47	0·01	—	1) 23 727	—	6
11 953	180 400	—	61·6	0·73	0·01	—	{ —	—	7
5) 11 491	146 800	—	55·8	0·65	0·01	—		—	7
5) 8 455	87 150	—	57·2	0·55	0·01	—		—	8
1) 3 758	46 450	—	56·6	0·47	0·01	—	{ 1) 615	—	8
13 201	185 500	—	59	0·65	0·01	—		—	8
7 901	98 620	—	52·8	0·34	0·01	—		—	9
5) 12 168	155 410	—	55·8	0·65	0·01	—	{ 1) 292 258	—	9
5) 8 718	89 860	—	57·2	0·55	0·01	—		—	10
1) 2 255	28 345	—	43	0·085	0·01	—		—	10
1) 88 335	1 096 200	—	49·9	1·02	0·035	—	1) 29 883	—	10
4) 4 363	53 231	—	38·05	0·005	0·045	—	—	—	11
1) 36 372	476 460	—	48·83	0·06	0·057	—	—	—	12
1) 51 650	573 831	—	40·03	0·094	0·046	—	6) 57 628	—	13
1) 49 429	840 680	—	43·05	0·044	0·01	—	—	—	14
1) 24 632	721 785	{	34·27	0·006	0·32	11·43	{ —	{ —	15
1) 24 056			30·09	0·006	0·34	10·26			
1) 2 868			24·53	0·006	0·3	8·22			
4 843	21 792	4 843	—	—	—	—	—	—	—
1) 30 763	525 124	940	43·05	0·044	0·01	—	—	—	16
1) 39 408	591 000	—	44	0·007	0·132	{	1) 33 989	—	17
4 254	63 800	—					1) 5 376	—	18
1) 386	45 700	—					1) 231	—	19
1) 27 867	418 000	—	51	0·007	0·87	—	—	—	—
4 425	82 100	2 403	—	—	—	—	89 285	—	20
—	—	—	—	—	—	—	1) 27 811	—	21
—	—	—	—	—	—	—	1) 1 227	—	22
—	—	—	—	—	—	—	1) 52 472	—	23
—	—	—	—	—	—	—	1) 3 448	—	24
4 425	82 100	2 403	31·9	0·007	0·841	11	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	4 327	—	26

sörvingsverk. — 4) Apatitmaln i kombinerat sörvingsverk. Vid sörvingsverket erhöles dessutom genom flotering 0·05 % svavel och 0·1 % mangan. — 5) Genom våtmekanisk sörvring. — 6) Därav genom magnetisk sörvring

	1	2	3	4	5
1	Norrbottens län	91	—	2 389 132	9 095 303
	<i>Gällivare kommun:</i>				
2	Gällivare malmfält	47	281	1 613 447	—
3	Koskullskulle gruvfält	4	277	380 803	—
	<i>Jukkasjärvi kommun:</i>				
4	Kiirunavaara malmfält	23	292	39 747	8 800 212
5	Luossavaara malmfält	7	292	185 930	295 091
6	Tuolluvaara malmfält	10	283	169 205	—
7	Hela riket {	{	—	{	{
		367		9 932 256	9 423 318
		(10)			

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 171 043 ton. — ³⁾ Därav genom mag-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
4 870 914	71 795 976	5 634	—	—	—	—	185 582	—	1
1) { 247 232 974 944	{ 16 793 701 3 687 822	{ — —	{ 63·9 60·5	{ 0·346 0·944	{ 0·033 0·054	{ — —	1) 9 319 2) 176 263	{ — —	2
204 879			{ 64·7 60	{ 0·026 0·038	{ 0·05 0·07	{ — —	{ — — —	{ — — —	3
3) { 56 725 3 131	{ 567 249 31 310	{ — 63·7	{ 0·038 0·38	{ 0·07 0·05	{ — —				
5 634	45 074	5 634	59·5	0·39	0·06	—			
{ 75 529 135 431	{ 42 932 048 356 178	{ — —	{ 69·47 68·37	{ 0·015 0·066	{ 0·023 0·018	{ — —	{ — — —	{ — — —	4
4) 259 386			{ 66·48 54·65	{ 0·392 3·6	{ 0·014 0·019	{ — —			
2 128 194			{ 60·59 65·08	{ 1·94 0·017	{ 0·014 0·042	{ — —			
{ 76 226 36 167	{ 5 560 201	{ —	{ 64·01 61·18	{ 0·063 0·238	{ 0·027 0·033	{ — —	{ — — —	{ — — —	5
68 109			{ 55·95 32·37	{ 1·28 4·26	{ 0·037 0·027	{ — —			
3 577			{ 67·96 68·12	{ 0·007 0·015	{ 0·005 0·005	{ — —			
4) 95 328	{ 2 178 571	{ —	{ 68·26 67·55	{ 0·042 0·183	{ 0·005 0·005	{ — —	{ — — —	{ — — —	6
11 481			{ 64·37 0·721	{ 0·005 0·005	{ — —				
98 083									
7 650									
6 052									
20 978									
8 731 645	124 427 794	123 575	—	—	—	—	2 465 045	57 108	7

netisk sovring 177 964 ton. — 4) Rågods till apatitframställning i Vitåfors anrikningsverk.

Tab. 2 a. Järnmalms an-

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = vätanrikningsverk; mv = kombinerat

	1	2	3	4		5
				I verket ingå		Total kvantitet Ton
	Verkets namn	Slag av anrik- nings- verk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Från nedanstående gruvor (gruvfält)		
1	Stockholms län	—	2 833	—		46 137
2	Herräng	m	2 833	Herrängsfältet		46 137
3	Uppsala län	—	211	—		2 147
4	Ramhäll	m	211	Ramhällsfältet, äldre varp		2 147
5	Södermanlands län	—	13 838	—		189 209
6	Kantorps	mv	6 638	(Kantorps gruvfält		138 521
7	Askö	m	7 200	(Stavs gruvfält		6 967
				Asköfältet		43 721
8	Värmlands län	—	19 617	—		176 711
9	Persberg	m	5 487	Persbergs odalfält		50 838
10	Långban	mv	2 134	Långbansfältet		7 043
11	Taberg	m	6 464	(Tabergs gruvor		28 607
				(Nordmarks gruvor		20 293
12	Finnmosse	m	5 532	(Finnmosse gruvor		62 151
				(Nordmarks gruvor		7 779
13	Örebro län	—	32 428	—		269 045
14	Åsboberg	v	4 816	(Övra Kärr- samt Kil- och Åsbo- bergsgruvorna		36 610
		m		Komministergruvan, äldre varp		5 591
				Övra Kärrgruvorna		3 023
				Långgruvan, äldre varp		839
15	Pershyttan	mv	4 291	(Nedre Pershyttefältet		16 996
				(Lockgruvan, äldre varp		1 121
						6 888
16	Dalkarlsberg	mv	4 571	Dalkarlsbergs gruvfält		60 166
						737
17	Bredsjö	m	4 605	Ösjöbergsfältet		17 833
18	Sikfors	m	3 694	Sirsjöbergsfältet		17 531
19	Sköttgruvan	m	3 323	Sköttgruvefältet		18 476
				(Blanka gruvor		15 540
				Tyskafallsgruvan		3 794
				Fanthyttefältet		7 012
20	Guldsmedshyttan	mv	7 128	(Storgruvan		773
				Stripa odalfält		52 950
				Äldre varp		3 165

¹⁾ Rågodset höll även 5 % mangan. — ²⁾ Sligen höll även 1·6 % mangan. — ³⁾ Sligen höll även 9·8 %
12 % mangan. — ⁷⁾ Sligen höll även 7·7 % mangan. — ⁸⁾ Rågodset höll även 3 % mangan. — ⁹⁾ Sligen

rikning år 1942.

magnetiskt och vätanrikningsverk; mf = kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ende rågods				Erhållen färdig vara (slig)					
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Total kvantitet	Värde	Därav ur varpmalm	Genomsnittshalt av		
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel
Ton	Procent			Ton	Kronor	Ton	Procent		
4 745	—	—	—	22 448	448 960	2 341	—	—	—
4 745	35·01	0·004	0·722	22 448	448 960	2 341	62·21	0·002	0·16
2 147	—	—	—	444	5 496	444	—	—	—
2 147	21	0·014	0·1	444	5 496	444	63·5	0·008	0·055
8 481	—	—	—	78 190	1 494 118	3 500	—	—	—
8 481	30·5	0·025	0·05	60 050	1 222 018	3 500	60	0·012	0·062
—	30	0·02	0·12	18 140	272 100	—	62·1	0·015	0·08
29 989	—	—	—	94 456	1 502 500	10 506	—	—	—
—	37·5	0·011	0·008	33 114	546 381	—	59·3	0·01	0·007
—	33	0·015	0·01	704	28 864	—	65	0·013	0·01
237	41·2	0·008	0·05	2 526	55 572	—	52	0·022	0·02
6 446	27·4	0·008	0·1	14 079	313 848	117	62·5	0·008	0·013
16 236	42·7	0·01	0·125	6 844	—	1 896	59·3	0·008	0·043
7 020	27·4	0·008	0·1	33 433	557 835	5 148	58·3	0·009	0·011
—	—	—	—	3 756	—	3 345	59·3	0·008	0·043
18 341	—	—	—	119 771	2 334 347	7 078	—	—	—
—	44·1	0·019	0·014	8 636	155 448	—	59·9	0·023	0·02
5 591	41·2	0·017	0·012	10 304	216 384	2 700	64·9	0·013	0·017
—	49·6	0·022	—	942	20 724	—	69·4	0·005	0·044
839	49·3	0·025	—	557	12 254	—	69·4	0·012	0·009
—	37	0·016	0·007	7 000	100 000	—	64	0·005	0·003
1 121	36	0·017	0·007	3 000	40 000	3 000	63	0·006	0·003
6 888	38	0·017	0·005	209	—	—	57·9	0·055	0·011
—	39·3	0·08	0·05	6 294	—	—	69·9	0·011	0·014
737	28	0·15	0·5	12 745	451 649	148	69·1	0·015	0·014
—	—	—	—	1 683	—	—	64·3	0·11	0·04
—	44·6	0·02	0·05	10 701	278 226	—	65·2	0·005	0·032
—	40·2	0·035	0·015	8 603	189 266	—	64·2	0·003	0·005
—	40	0·015	0·1	10 005	203 879	—	65	0·01	0·05
—	37·4	0·01	0·003	6 267	106 852	—	61	0·008	0·005
—	33	0·003	0·06	1 704	29 053	—	58	0·003	0·04
—	33·5	0·02	0·15	3 298	56 231	—	53·5	0·02	0·15
—	31	0·03	0·05	313	5 336	—	49·5	0·03	0·05
—	40·5	0·011	0·004	26 280	448 074	—	60	0·006	0·01
3 165	28	0·02	0·15	1 230	20 971	1 230	53·5	0·02	0·15

mangan. — ⁴⁾ Rågodset höll även 3·8 % mangan. — ⁵⁾ Sligen höll även 2·2 % mangan. — ⁶⁾ Rågodset höll även höll även 1·5 % mangan.

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	—	38 240	—	519 535
2	Bäckegruvan	mf	6 852	Bäckegruvan	1) 124 789
3	Källfallet	m	6 597	Källfallsfältet	42 181
4	Persgruvan	m	3 900	Persgruvfältet	24 337
5	Kallmora	mv	3 961	{ Kallmorbergsfältet	20 110
				{ Risbergsfältet	19 181
				{ Morbergsfältet	102 785
6	Bålsjö	mv	5 028	{ Norrbergsfältet	60 292
				{ Risbergsfältet	3 178
					1 485
					1 025
7	Östanmossa	m	5 622	Getbacks- och Röbergsfalten	64 079
8	Långgruvan	m	2 482	Vind- och Långgruvorna	32 589
9	Stortäpptsgruvan	mv	3 798	{ Stortäpptsgruvorna	930
				{ Södra Rudgruvan	22 574
				{ Kolningbergsgruvan	5) (12 398)
10	Kopparbergs län	—	52 282	—	1 002 484
11	Vintjärn	m	3 973	Vintjärnsfältet	48 743
12	Tuna Hästberg (Rämshyttan) ..	m	2 783	Tuna Hästbergsfältet	49 493
13	Ulvshyttan	m	4 963	{ Hästhagbergsgruvan	21 579
				{ Bråfallsgruvan	28 049
14	Bispbergsfältet	mv	256	Bispbergsfältet, äldre varp	723
15	Smältarmossgruvan	m	3 035	Smältarmossgruvorna	29 225
16	Intrånget ¹²⁾	m	7 200	Intrångets gruvor	87 728
17	Ryllshyttan ¹³⁾	m	4 229	Ryllshyttfältet	36 578
18	Lövsvedsgruvan	m	4 615	Lövsvedsgruvan	29 950
19	Bergslagsschaktet (Gränges- berg)	mv	3 804	Risbergsfältet	272 669
20	Blötberget	m	3 178	Kalvgruvan	23 727
21	Håksberg	mv	4 969	Jordgruvan	605
22	Lekomberg	mv	4 477	Norra Tremangruvan	10
				Håksberg-Ickorrbottnfältet	292 258
				Lekombergsfältet	29 883
				Källbottnfältet	4 235
				Källgruvan	37 644
23	Nyberget	m	4 800	Kanalgruvan	5 436
				Kärrgruvan	301
				Äldre varp	3 648
24	Gävleborgs län	—	8 054	—	86 566
25	Långnäs	m	8 054	Nyängs- och Storstrecksfalten	86 566
26	Norrbottens län	—	7 140	—	364 341
27	Vitåfors (Malmberget)	mv	7 140	{ Gällivare malmfält	18 047
				{ Kiirunavaara malmfält	346 294
	Hela riket	—	174 643	—	2 656 175

¹⁾ Ur rågodset, som jämnväl höll 0·9 % koppar, erhöles även 4 580 ton kopparmalmsslig. — ²⁾ Svartmalms-länssumman. — ³⁾ Sintringsgods: ej inräknat i länssumman. — ⁴⁾ Sintringsgodset höll även 4·2 % mangan. 0·2 % mangan. — ⁵⁾ Sligen höll även 0·8 % mangan. — ⁶⁾ Det vid verket erhållna avfallet användes malmsslig. — ⁷⁾ Rågodset höll även 1·6 % zink. — ⁸⁾ Rågodset höll även 3 % mangan. — ⁹⁾ Sligen höll kr. och en genomsnittshalt av 6·7 % järn och 13 % fosfor. Härtill användes, förutom det i kol. 5 angivna

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
4 663	—	—	—	227 400	3 741 594	1 865	—	—	—	1
—	36·8	0·006	2·64	54 600	1 037 400	—	64·7	0·003	1	2
—	33·1	0·005	0·094	18 280	347 320	—	64·4	0·004	0·02	3
—	33·1	0·006	0·148	11 035	209 665	—	64·4	0·004	0·02	4
—	32·6	0·009	0·03	9 582	185 890	—	58·7	0·006	0·021	5
—	38·2	0·02	0·01	10 190	197 686	—	60·7	0·007	0·039	5
3 178	37	0·025	0·03	²⁾ 23 110	312 095	1 865	⁶⁾ 65·5	0·006	0·005	6
1 485				³⁾ 50 199	652 587		⁶⁾ 63·5	0·012	0·02	
—	35	0·025	0·1	⁴⁾ 410	5 330	—	63	0·009	0·04	7
—	31	0·009	0·4	25 106	339 037	—	61·5	0·004	0·07	
—	30·6	0·007	0·04	13 968	268 884	—	58·9	0·004	0·022	8
—	36·5	0·007	0·02	450	7 700	—	61·3	0·004	0·015	9
—	39	0·005	0·09	10 470	178 000	—	63·1	0·004	0·03	
—	—	—	—	⁶⁾ (10 816)	(162 000)	—	⁷⁾ (46	0·003	0·1	9
5 477	—	—	—	505 164	7 487 649	1 644	—	—	—	10
—	42	0·02	0·015	29 072	290 720	—	63	0·008	0·01	11
—	33·2	0·02	0·3	22 256	428 205	—	⁸⁾ 60·3	0·008	0·03	12
—	⁹⁾ 42	0·007	0·06	23 461	469 220	—	¹¹⁾ 62	0·004	0·02	13
—	¹⁰⁾ 38	0·007	0·05							
723	60	0·006	0·01	591	17 715	591	69	0·005	0·004	14
—	45	0·003	0·7	20 031	240 375	—	61·4	0·002	0·3	15
—	29	0·016	0·9	32 907	559 419	—	65·5	0·006	1·4	16
1 106	¹⁴⁾ 26·2	0·008	0·75	12 709	326 494	384	64	0·003	0·16	17
—	38	0·005	0·08	16 219	210 850	—	62·1	0·003	0·03	18
—	47·3	0·7	0·002	195 425	2 198 531	—	62·5	0·5	0·002	19
—	46	0·3	0·01	16 775	191 320	—	60·9	0·2	0·01	20
—				428	4 880	—				
—	—	—	—	7	80	—	—	—	—	21
—	33·1	0·09	0·035	107 085	2 181 321	—	60·9	0·052	0·015	
—	42·9	1·12	0·04	18 220	192 950	—	59·18	0·55	0·02	22
—	25·5	0·1	0·04	1 512	23 269	—	55·63	0·05	0·026	
—	25	0·008	0·3	7 746	152 300	669	63	0·004	0·19	23
—										
3 648	30	0·008	1	51	—	—	—	—	—	24
—	25	0·008	0·1	669	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	41 258	990 192	—	—	—	—	25
—	¹⁵⁾ 32·5	0·008	0·183	41 258	990 192	—	¹⁶⁾ 62·4	0·005	0·185	26
—	—	—	—	261 188	3 390 221	19 799	—	—	—	27
—	46·8	0·772	0·025	¹⁷⁾ 29 491	3 390 221	19 799	¹⁸⁾ 59·3	0·545	0·011	28
—	47·7	3·532	0·025	231 697	—	—	64·8	1·198	0·09	
73 793	—	—	—	1 350 319	21 395 077	47 177	—	—	—	29

slig. — ³⁾ Blodstensslig. — ⁴⁾ Leguanrikning av blodstensslig. — ⁵⁾ Skrätt och oskrätt berg; ej inräknat i — ⁶⁾ Sligen höll även 1·8 % mangan. — ⁹⁾ Rågodset höll även 1·7 % mangan. — ¹⁰⁾ Rågodset höll även som rågods vid kopparmalmsanrikning. — ¹³⁾ Verket även använt för framställning av zinkmalms- och bly- även 1·57 % mangan. — ¹⁷⁾ Dessutom erhöles genom flotation 64 282 ton apatitslig med ett värde av 5 638 799 rågodset, även 177 090 ton varp, hållande 16·9 % järn och 1·9 % fosfor.

Tab. 2 b. Järnmalms brikettering och sintring ar 1942. *)

1 Verkets namn	2 Briketteringsverk (b) eller sintningsverk (s)	3 Antal timmar, varunder verket varit i gång	4 Tillverkade briketter och sinter	
			Kvantitet Ton	Värde Kronor
Stockholms län	—	4 772	23 948	593 910
Herräng	s	4 772	23 948	593 910
Södermanlands län	—	10 098	123 725	3 692 259
Kantorp	s	2 010	17 065	489 254
Oxelösund	s	8 088	¹⁾ 106 660	3 203 005
Värmlands län	—	14 300	61 638	2 121 183
Hagfors	s	6 300	²⁾ 35 060	1 206 900
Nykroppa	s	8 000	26 578	914 283
Örebro län	—	47 340	99 555	3 305 535
Bredsjö	b	6 425	10 298	350 132
Sikfors	s	6 546	16 882	590 870
Sköttgruvan	s	6 705	7 257	250 000
Guldsmedshyttan	s	6 788	25 774	737 136
Pershyttan	s	2 576	8 197	204 925
Degerfors	s	5 368	11 435	414 329
Bofors	s	6 792	11 660	479 226
Röfors	s	6 140	8 052	278 917
Västmanlands län	—	38 912	203 331	5 812 323
Bäcke-gruvan	s	6 880	55 254	1 514 512
Källfallet	s	6 654	27 550	836 142
Spännarhyttan	s	7 761	³⁾ 26 255	768 086
Högfors	s	8 160	34 047	886 583
Fagersta	s	9 457	60 225	1 807 000
Kopparbergs län	—	45 811	422 434	9 531 147
Horndal	s	8 633	⁴⁾ 19 388	565 000
Domnarvet	s	19 322	⁵⁾ 333 608	7 005 768
Långshyttan	s	6 351	23 441	665 000
Tuna Hästberg (Rämshyttan)	s	6 310	33 606	868 379
Vikmanshyttan	s	5 195	12 391	427 000
Gävleborgs län	—	20 568	149 325	5 138 803
Långnäs	s	6 413	⁶⁾ 86 163	3 142 431
Sandviken	s	6 888	⁷⁾ 45 620	1 478 772
Forsbacka	s	7 267	17 542	517 600
Hela riket	—	181 801	1 083 956	30 195 160
	b	6 425	10 298	350 132
	s	175 376	1 073 658	29 845 028

*) Framställningen av briketter och sinter ur purple-ore är ej medräknad här utan redovisas i textavdelningen, sid. 13.

¹⁾ Därav av krossad styckemalm 6 330 ton. — ²⁾ Av krossad styckemalm. — ³⁾ Därav av krossad styckemalm 4 355 ton. — ⁴⁾ Därav av krossad styckemalm 4 727 ton. — ⁵⁾ Därav av slig 276 868 ton, styckemalm 33 715 ton, thomasslagg 29 345 ton, glödspån 5 085 ton, hyttstot 2 747 ton samt takkalk och kalksten 2 176 ton. — ⁶⁾ Därav av glödspån 3 800 ton. — ⁷⁾ Därav av krossad styckemalm 10 908 ton.

**Tab. 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar
år 1942.**

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
1. Tackjärn	737 691	133 786 828	42 739	203 029	52 198 878
Smidestackjärn	34 529	8 192 614	17 679	6 615	5 772 129
Bessemer tackjärn: för sur process	24 563	4 733 205	—	10 272	1 689 923
» basisk »	213 037	25 691 750	—	—	—
Martintackjärn: för sur process	165 791	35 768 902	7 661	33 598	9 544 667
» basisk »	194 724	35 418 524	6 635	70 556	14 030 787
Gjut tackjärn: för aducering	4 422	940 400	1 100	3 322	940 400
» andra ändamål: hematit- fosfor-	40 371	10 211 428	5 747	34 178	10 119 128
» andra ändamål: hematit- fosfor-	48 739	9 710 586	3 917	39 371	8 685 728
Gjut gods, framställt direkt från masugn	11 515	3 119 419	—	5 117	1 416 116
2. Järnsvamp	25 773	4 542 471	8 113	11 950	3 714 521
3. Ferrolegeringar	32 444	29 300 477	7 548	19 523	23 136 672
Aluminiumjärn	6	2 960	—	6	2 960
Fosforjärn	13	11 970	—	—	—
Kiseljärn: med högst 15 % kisel	1 112	267 004	317	795	267 004
» mer än 15 % kisel	11 246	6 774 579	5 081	5 628	6 548 156
Kiselmanganjärn	8 745	7 018 167	—	8 039	6 749 987
Kiselmetall	¹⁾ 2 158	2 111 500	2 070	88	2 111 500
Kromjärn med en kolhalt av: högst 0·2 %	²⁾ 2 682	3 681 596	—	583	813 150
0·2—1·0 %	²⁾ 103	163 792	—	78	108 792
1·0—4·0 %	41	90 000	—	—	—
mer än 4 %	2 205	1 725 002	36	1 405	1 243 304
Krommangan	149	288 000	—	149	288 000
Krommetall	2	24 000	—	2	24 000
Manganjärn med en kolhalt av: högst 2 %	55	61 400	—	—	—
mer än 2 %	1 422	706 400	—	443	287 900
Molybdenjärn	152	2 168 864	41	17	828 356
Spegeljärn	2 087	1 128 563	—	2 087	1 128 563
Titanjärn	70	337 180	—	21	68 000
Vanadinjärn	54	764 500	—	43	692 000
Volframjärn	³⁾ 142	1 975 000	3	139	1 975 000

¹⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 431 ton kiselmetall med en intjänt smältlön av 281 000 kr.

²⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 145 ton kromjärn med en kolhalt av högst 0·2 % och med en intjänt smältlön av 119 100 kr. samt 29 ton kromjärn med en kolhalt av 0·2—1·0 % och en intjänt smältlön av 17 740 kr.

³⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 33 ton volframjärn med en intjänt smältlön av 15 150 kr.

Tab. 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1942.

Tillverkningar	1	2	3	4	5	6
	Hela tillverkningen		Därav till avsalu			
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor	
			Ton			
<i>Smältstycken och råskenor, ovälda:</i>	10 166	4 753 471	4 272	284	2 221 059	
framställda medelst: Lancashiremetod	10 139	4 747 673	4 272	284	2 221 059	
Skrotsmältning.....	27	5 798	—	—	—	
<i>Göt, ovälda, samt smidbart gjutgods:</i>	1 233 545	331 742 290	155	24 018	24 779 467	
Bessemer:-	128 013	18 842 308	—	8	1 800	
sur: göt	15 089	4 162 188	—	8	1 800	
basisk: göt	112 924	14 680 120	—	—	—	
Martin:-	760 997	196 880 339	65	12 820	6 957 257	
sur: göt:	192 823	60 916 985	—	2 695	728 841	
kvalitetsprodukt	181 321	57 940 816	—	75	23 841	
ordinär produkt.....	¹⁾ 11 502	2 976 169	—	2 620	705 000	
gjutgods, skrotat: kvalitetsprodukt	²⁾ 1 735	1 881 080	—	1 540	1 732 487	
basisk: göt:	561 425	129 186 528	—	5 822	1 375 355	
kvalitetsprodukt	120 717	28 769 072	—	2 882	606 798	
ordinär produkt	440 708	100 417 456	—	2 940	768 557	
gjutgods, skrotat:	5 014	4 895 746	65	2 763	3 120 574	
kvalitetsprodukt	1 547	1 566 140	2	1 366	1 416 888	
ordinär produkt	3 467	3 329 606	63	1 397	1 703 686	
Degelstål:	449	226 800	—	6	11 800	
göt	443	215 000	—	—	—	
gjutgods, skrotat	6	11 800	—	6	11 800	
Elektrostål:	344 086	115 792 843	90	11 184	17 808 610	
göt:	328 358	91 997 854	—	780	585 978	
kvalitetsprodukt	203 559	71 876 376	—	645	425 978	
ordinär produkt	124 799	20 121 478	—	135	160 000	
gjutgods, skrotat:	15 728	23 794 989	90	10 404	17 222 632	
kvalitetsprodukt	8 401	14 155 648	67	5 554	10 027 288	
ordinär produkt	7 327	9 639 341	23	4 850	7 195 344	
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 243 711	336 495 761	4 427	24 302	27 000 526	

¹⁾ Därav 13 ton i Brackelbergsgn. — ²⁾ Därav 78 ton i Brackelbergsgn.

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnerna för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1942.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat järn av vällmetall	7 134	4 087 190	3 661	1 884	3 254 081
Ännen	1 221	603 076	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	5 609	3 240 311	3 561	1 867	3 127 342
Valstråd	222	138 974	18	17	21 910
Plåt	82	104 829	82	—	104 829
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	2 754	16 474	28 902 217
a) Ännen	32 571	30 402 005	819	3 117	9 689 121
b) Smitt järn och stål, annat än ännen	24 420	25 006 075	1 935	13 357	19 213 096
Stångstål	2 584	4 335 196	572	1 465	3 820 907
Axlar	4 772	4 401 978	235	1 996	3 236 237
Andra grövre tillverkningar	17 084	16 268 901	1 128	9 896	12 135 952
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	90 313	636 080	359 553 764
a) Ännen	—	—	10 076	49 198	21 886 872
Billeter (inkl. massiva tubännen)	754 273	244 163 121	5 424	41 081	17 870 682
Platiner	138 979	52 784 961	4 652	8 117	4 016 190
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ännen	779 455	406 524 579	80 237	586 882	337 666 892
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt	261 956	127 647 413	33 758	189 917	108 349 250
Ihåligt borrstål	2 705	2 342 006	1 589	1 043	2 298 006
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd	18 904	6 251 654	20	13 795	4 592 640
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	40 684	17 095 771	1 571	31 453	13 955 074
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	26 571	8 396 436	—	25 701	8 121 516
Skarvjärn och bottenplåtar	6 682	2 411 101	—	6 682	2 411 101
Axlar (även blanksvarvade)	3 356	1 804 821	336	861	627 479
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	58 021	34 820 958	6 639	35 595	25 883 194
Valstråd	116 221	47 995 956	11 178	85 697	37 642 918
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	68 738	29 602 184	985	58 238	23 384 668
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	17 085	11 447 845	686	13 198	8 136 729
Tunnplåt med tjocklek av 0.6—3 mm	74 238	48 807 957	3 136	62 831	37 008 101
” ” ” ” under 0.6 mm	18 436	11 122 836	524	17 912	11 122 836
Rör (inkl. ihålliga tubännen), valsade eller varmdragna	65 858	56 777 641	19 815	43 959	54 133 380
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	96 728	654 438	391 710 062
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
erhållet vid framställning av de i tab. 3 och 4 redovisade tillverkningarna	340 024	40 367 952	104	2 146	188 360
Av välljärn	495	66 202	104	92	36 560
” götmetall	339 529	40 301 750	—	2 054	151 800

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

1		2	3	4	5		6
Gruvor (gruvfält)		Malmens art	Antal med malmfångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm		
					under jord	i dagbrott	T o n
1	Uppsala län	—	1	—	845	—	
	<i>Håtuna kommun:</i>						
2	Skälstagruvan	Grafitmalm	1	240	845	—	
3	Östergötlands län	—	—	—	67 675	—	
	<i>Godegårds kommun:</i>						
4	Åmmebergsfältet	Zinkmalm	³⁾ —	288	⁴⁾ 67 675	—	
5	Jönköpings län	—	1	—	3 000	—	
	<i>Ödestugu kommun:</i>						
6	Spexeryds gruvor	Manganmalm	1	298	3 000	—	
7	Älvsborgs län	—	1	—	4 650	—	
	<i>Fröskogs kommun:</i>						
8	Dalslands mangangruvor	Manganmalm	1	298	4 650	—	
9	Skaraborgs län	—	(1)	—	—	—	
	<i>Undenäs kommun:</i>						
10	Böhlets gruvor, äldre varp	Manganmalm	(1)	.	—	—	
11	Värmlands län	—	5	—	16 252	—	
	<i>Färnebo kommun:</i>						
12	Långbansfältet	Manganmalm	5	300	16 252	—	
13	Örebro län	—	12	—	286 291	—	
	<i>Hammars och Lerbäcks kommuner:</i>						
14	Åmmebergs zinkgruvor	Zinkmalm	3	288	95 419	—	
	<i>Kopparbergs köping:</i>						
15	Kaveltorpsfältet	Koppar-, bly- och zinkmalm	3	286	43 876	—	
16	Ljusnarsbergs gruvfält	do	1	289	11 756	—	
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>						
17	Yxsjöbergsfältet	Volframalm	5	289	135 240	—	
18	Kopparbergs län	—	18	—	346 722	—	
	<i>Falu stad:</i>						
19	Falu gruva	Svavelkis	1	282	116 593	—	

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Grafit. — ³⁾ Utmålet redo-gruvrummen.

malmgruvor än järngruvor år 1942.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Erhållen stuf- och plock- malm samt annan direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.									Erhållen anrikningsmalm	
total kvantitet	värde	därav uräldre varp	alumi- nium- oxid	järn	kop- par	man- gan	nickel	svavel	andra	guld	silver	totalt	därav uräldre varp
Ton	Kronor	Ton	Procent							Gram per ton		Ton	
140	15 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151	—
140	15 400	—	—	—	—	—	—	2,27	5	—	—	151	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61 336	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61 336	—
7 078	209 262	6 078	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{ 1 000	66 307	—	—	—	—	27,5	—	—	—	—	—	—	—
{ 6 078	142 955	6 078	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
3 522	83 555	3 322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 522	83 555	3 322	—	—	—	12,5	—	—	—	—	—	—	—
1 210	26 117	1 210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 210	26 117	1 210	—	—	—	12,5	—	—	—	—	—	—	—
4 207	111 502	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 603	—
{ 479	20 597	—	—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—
{ 1 413	49 455	—	—	—	—	28	—	—	—	—	—	7 603	—
{ 945	23 640	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
{ 1 370	17 810	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	276 415	33 261
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60 489	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50 429	7 261
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 548	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	157 949	26 000
2 014	56 350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	309 382	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108 831	—

visat på Örebro län. — *) Dessutom har i dagbrott brutits 19 665 ton gråberg för fyllande av de utbrutna

	1	2	3	4	5	6
	<i>Vika kommun:</i>					
1	Kalvbäcksfältet	Bly-, zink- och svavelkismalm	2	289	21 626	—
	<i>Stora Tuna kommun:</i>					
2	Kusåfältet	Nickelmalm	1	202	1 499	—
	<i>Stora Skedvi kommun:</i>					
3	Lövåsfältet	Bly-, zink- och järnmalm	2	289	12 031	—
4	Tomtebo gruvor	Kopparmalm	1	244	1 056	—
	<i>Sütters och Stora Skedvi kommuner:</i>					
5	Rödgruvan	Molybdenmalm	1	90	1 300	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>					
6	Garpenbergs odalfält	Zink-, koppar- och blymalm	1	175	47 468	—
	<i>Leksands kommun:</i>					
7	Slättbergs gruvor	Magnetkis	1	300	3 340	—
	<i>Grangärde kommun:</i>					
8	Saxbergsfältet	Zink-, bly- och kopparmalm	5	300	129 896	—
9	Örabergruvan	Volframalm	2	250	11 133	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>					
10	Twistbogruvan	Blymalm	1	175	780	—
11	Jämtlands län	—	1	—	—	2 000
	<i>Frostvikens kommun:</i>					
12	Lejargruvan	Krommalm	1	175	—	2 000
13	Västerbottens län	—	33	—	804 810	336 835
	<i>Skellefteå landskommun:</i>					
14	Bolidens gruvfält	{Guldmalm	10	299	{ 308 560	248 614
		{Andalusit			{ 8 574	—
	<i>Norsjö kommun:</i>					
15	Bjurfors gruvfält	Kopparmalm	3	299	1 273	66 877
	<i>Malå kommun:</i>					
16	Rakkejaurs gruvfält	Svavelkis	1	160	995	—
17	Adakgruvan	Kopparmalm	1	299	5 162	20 744
18	Lainijaurs gruvfält	Nickelmalm	1	299	24 551	—
	<i>Lycksele kommun:</i>					
19	Kristinebergs gruvfält	Svavelkis	10	295	402 614	—
20	Rävlidens gruvfält	Koppar- och zink- malm	3	295	47 481	—
21	Rävlidmyrgruvan	Zink-, bly- och kopparmalm	2	278	5 600	—
22	Granlundafältet	Kopparmalm	2	97	—	600
23	Norrbottens län	—	6	—	178 681	—
	<i>Älvsby kommun:</i>					
24	Lavers gruvfält	Kopparmalm	6	299	178 681	—
25		Hela riket {	78 {	—	1 708 926	338 835
			(1) }			

1) Uppskattat värde. — 2) Bly. — 3) Krom.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 251	— 1
1 499	1 45 000	—	—	—	0·92	—	1·13	15·5	—	—	—	—	— 2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 045	— 3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	461	— 4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	— 5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44 940	— 6
435	4 350	—	—	48	0·66	—	1	34	—	—	—	—	— 7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127 803	— 8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 251	— 9
80	7 000	—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 25	—	125	400	— 10
80	50 000	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— 11
80	150 000	2	—	—	—	—	—	—	³⁾ 29	—	—	—	— 12
118 598	8 869 692	518	—	—	—	—	—	—	—	—	—	831 436	— 13
52 351 ⁴⁾ 9 092	7 680 000 248 660	— 518	— 52·1	—	1·88	—	—	26·2	—	30·67	75	357 565	— } 14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62 945	— 15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	225	— 16
18 229	¹⁾ 500 000	—	—	—	0·74	—	1·95	—	—	—	—	21 221	— 17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— 18
38 926	441 032	—	—	—	1·43	—	—	35·7	—	—	—	341 950	— 19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 430	— 20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	— 21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	— 22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170 473	6 593 23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170 473	6 593 24
136 849	9 421 878	11 130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 656 796	39 854 25

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
P r o d u k t e r	Kvan- titets- grund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	40 347	1 301 632
tankhindersten	"	34 158	331 334
krossad sten, makadam och granitsand	"	729 669	3 320 991
gatsten: storgatsten	"	11 057	270 257
smågatsten, handslagen	"	84 653	1 681 240
" maskinslagen	"	49	871
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	"	10 865	334 829
på annat sätt bearbetad	"	4 736	198 970
strandskoningssten	"	20	560
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spets- mejsel	"	9 299	421 471
annan	"	14 121	1 154 616
gravvårdar o. gravramar: oslipade	"	4 477	1 534 419
slipade, polerade eller skulpterade	"	2 566	1 570 009
andra arbeten: oslipade	"	2 760	396 428
slipade, polerade eller skulpterade	"	261	193 113
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	"	26 476	1 141 083
krossad sten och makadam	"	89 229	497 465
smågatsten	"	489	10 225
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	"	1 498	558 036
slipade, polerade eller skulpterade	"	4 180	3 122 651
andra arbeten: enbart huggna	"	1 137	199 970
slipade, polerade eller skulpterade	"	596	259 811
stenmjöl	"	355	4 600
Porfyr: arbeten	"	431	46 500
Täljsten:			
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	"	3 483	212 872
byggnads- och monumentsten (tegel) (inkl. andra arbeten)	"	2 670	769 700
Lerskiffer: råsten			
takskiffer	"	172	1 550
andra arbeten	"	580	96 675
andra arbeten	"	559	118 733
Glimmerskiffer: råsten	"	144	6 520
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	"	251	11 640
Sandsten:			
råsten (råblock)	"	3 547	38 663
flis och krossad sten (slipsand)	"	22 078	278 589
byggnads- och monumentsten	"	255	36 958
kvarn- och defibrörstenar	"	10	1 200
slip- och brynstenar	"	2 106	249 010
andra arbeten	"	780	23 318
Kvartsit:			
råsten	"	27 508	144 772
flis och krossad sten (slipsand)	"	172 095	744 800
malen	"	4 417	106 008

sten och stenarbeten m. m. år 1942.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten (forts.):</i>			
Flinta: rå	ton	708	752
arbetad	"	43	11 406
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenhuggerier	"	5 065	111 626
råsten för: kalkbränning	"	135 880	641 248
cementtillverkning	"	630 115	1 303 897
andra industriella ändamål	"	666 315	3 130 619
kalkstensmjöl	"	86 934	924 861
kalkmärgel för cementtillverkning m. m.	"	135 007	213 069
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	"	1 299	151 475
hyvlad eller slipad	"	8 487	1 444 645
skulpterad	"	1	1 000
andra arbeten	"	4 980	138 106
Marmor: råblock (inkl. krossad sten)			
byggnads- och monumentsten	"	5 439	342 615
möbelmarmor och andra arbeten	"	7 689	3 576 383
andra arbeten	"	1 191	875 293
Fältspat: omalen			
därav: 1:a	"	11 625	325 157
2:a	"	4 363	178 519
andra kvaliteter	"	4 434	108 655
malen	"	2 828	37 983
malen	"	7 618	390 086
Kvarts: omalen			
malen	"	83 223	707 621
malen	"	10 165	345 831
Glimmer: block			
krossad sten	"	316	549 116
malen	"	168	71 327
malen	"	10	1 250
Flusspat	"	468	64 831
Kaolin	"	380	39 530
Petalit	"	221	47 957
Spodumen	"	35	10 430
<i>Kalk¹⁾: framställd genom periodisk bränning:</i>			
osläckt kalk	hl	2 343 469	4 052 358
osläckt kalk	ton	183 929	
släckt kalk	hl	31 595	
släckt kalk	ton	2 650	110 857
<i>framställd genom kontinuerlig bränning:</i>			
osläckt kalk ²⁾	hl	5 147 694	25 275 478
osläckt kalk ²⁾	ton	515 209	
bränd dolomit	hl	119 098	1 017 354
bränd dolomit	ton	16 085	
släckt kalk	hl	362 748	1 103 156
släckt kalk	ton	22 866	
slagen kalk	hl	1 713	34 597
slagen kalk	ton	240	
mjölkalk	hl	70 508	185 755
mjölkalk	ton	5 059	
<i>Krita, slammad</i>	ton	16 259	1 207 387
<i>Kiselgur: bränd</i>			
arbeten därav	"	2 261	116 641
arbeten därav	"	9	1 305

¹⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt kopparverken med 1 456 245 hl, 142 423 ton och 8 022 102 kr. samt vid sockerbruken med 462 691 hl, 38 136 ton och 2 930 000 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis uppskattade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

1		2	3	4
Stenkolsfältets (-gruvans)			Antal dagar, var- under gruvan arbe- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera)
belägenhet		n a m n		Ton
1	Kristianstads län		—	308 047
2	Björnekulla m. fl. kommuner ..	Ormastorp ¹⁾	287	308 047
3	Malmöhus län		—	562 553
4	Ekeby m. fl. kommuner	Skromberga	279	47 096
5	Höganäs stad	Höganäs	284	²⁾ 110 098
6	Norra Vrams kommun	Gunnarstorp	281	158 573
7	Risekatslösa kommun	Billesholm	290	5 416
8	Södra Vrams m. fl. kommuner	Billesholm ³⁾	297	99 161
9	Bjuvs m. fl. kommuner	Bjuv	281	142 209
10	Hela riket		—	870 600

¹⁾ Av de redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppförade kvantiteterna hava inom Gunnarstorps- i dagbrott 9 762 ton eldfast lera och 4 206 ton berg. — ²⁾ Avser 76 gruvor, som brutits av privatpersoner.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, brikettering och sintring			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppföring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
Vattenhjul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	—	—	1	85	—	—	33	5 491	1	45	1	130
Ångmaskiner	11	145	1	125	1	40	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	2	398	—	—	—	—
Oljemotorer	4	46	2	6	15	594	—	—	—	—	1	240
Gasmotorer	2	29	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	862	46 840	233	31 491	2 998	59 404	—	—	3 093	54 056	—	—
Summa	879	47 060	237	31 707	2 998	60 046	35	6 889	3 094	54 101	2	370

¹⁾ Här ingå »Andra metallframställningsverk o. d.» med 2 684 elektriska motorer om 38 355 hkr för spats- och kvartsbrott samt skifferoljeverk med 4 ångturbiner om 240 hkr och 1 oljemotor om 20 hkr för samt 752 elektriska motorer om 9 687 hkr.

stenkolsgruvorna år 1942.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
A-kol	B-kol	C-kol	Tillsammans						
Ton			Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor	
171 786	21 623	41 943	235 352	5 804 474	—	—	—	—	1
171 786	21 623	41 943	235 352	5 804 474	—	—	—	—	2
240 555	48 758	57 617	346 930	9 345 494	113 615	704 684	37 008	161 974	3
	10 088		10 088	79 215	—	—	37 008	161 974	4
5 390	36 090	4 970	46 450	450 714	58 772	230 371	—	—	5
89 219	—	34 080	123 299	3 221 149	618	9 981	—	—	6
	—	887	887	20 173		—	—	—	7
94 206	2 580		96 786	3 955 643	60	765	—	—	8
51 740	—	17 680	69 420	1 618 600	54 165	463 567	—	—	9
412 341	70 381	99 560	582 282	15 149 968 ¹⁾	113 615	704 684	37 008	161 974	10 ²⁾

koncessionen i Malmöhus län brutits 37 307 ton A-kol, 8 326 ton C-kol samt 14 096 ton berg. — ²⁾ Därav

vid bergverken år 1942.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
5	220	—	—	1	14	—	—	6	234	—	—
74	17 872	73	45 291	2	60	3	115	78	18 062	110	51 027
6	1 710	2	150	10	390	—	—	29	2 410	2	150
—	—	8	14 360	5	270	2	5 250	5	270	12	20 508
—	—	—	—	22	372	—	—	43	1 018	1	240
—	—	5	5 100	18	769	3	108	21	806	8	5 208
27 750	434 919	—	—	3 550	46 216	—	—	38 469	672 926	—	—
27 835	454 721	88	64 901	3 608	48 091	28	5 473	38 651	695 726	133	77 133

omedelbar maskindrift samt 1 ångturbin om 1 900 hkr för elektrisk generatordrift. — ²⁾ Här i ingå fält-omedelbar maskindrift, 2 ångturbiner om 5 250 hkr och 2 gasgenerator om 100 hkr för elektrisk generatordrift

Av Kommerskollegium

hava intill den 28 april 1944 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911--1940.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1942.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1942.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1942.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1938 samt av årgången 1939 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1943 samt av årgången 1944 häft. 1—4.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
